

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,90 EUR

leto: XXXXI

april 2009

številka: 4

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesna industrija • Šparovni kotiček

• Praznujejo • Ljudje in dogodki • Kultura in jezik • Prgišče zgodovine • Razvedrilo • Spominjamo se jih

Zavod za gozdove Slovenj Gradec v letu 2008

spec. **Milan Tretjak**, univ. dipl. inž. gozd.

Foto: arhiv OE ZGS

Vodja območne enote Slovenj Gradec

1 Uvod

Zavod za gozdove Slovenije (v nadaljevanju: ZGS) izvaja naloge javne gozdarske službe skladno z Zakonom o gozdovih, Zakonom o gozdnem reprodukcijskem materialu, Zakonom o divjadi in lovstvu, drugimi predpisi ter na podlagi pogodbe z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP). Kot javne naloge je za Ministrstvo za okolje in prostor (v nadaljevanju: MOP) izvajal tudi dejavnosti ZGS v zvezi z zavarovanimi živalskimi vrstami.

V letu 2007 sta bila sprejeta Nacionalni gozdni program in novela Zakona o gozdovih. Če ob tem upoštevamo še napovedane spremembe Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljevanju: SKZG RS), bodo v celoti postavljeni novi temelji strateškega razvoja gozdarstva. Pokrajinska zakonodaja bo gotovo vzbudila skomine po prenosu gospodarjenja z državnimi gozdovi na pokrajinski oziroma regijski nivo. Vse sprejete in predvidene spremembe bodo značilno vplivale na bodočo organiziranost gozdarstva in s tem tudi na bodočo vlogo ZGS. Novela Zakona o divjadi in lovstvu je bila sprejeta v februarju 2008. Spremembe v tem zakonu so povečale pristojnosti ZGS na področju načrtovanja. Vloga ZGS kot načrtovalca in usmerjevalca razvoja prosto živečih živali je

na tem področju trdno in dolgoročno zasidrana.

V letu 2008 je ZGS izdelal izhodišča nove sistemizacije, ki vsebinsko vključuje naravovarstveni in gozdni nadzor. S takim predlogom bodoče sistemizacije je zadoščeno določilom novega Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 110/07) in zahtevam MKGP po reorganizaciji ZGS. Zahtevnejši projekt v letu 2008 je bila prevedba plačnih razredov za vse zaposlene v javni upravi, kar je veljalo seveda tudi za Območno enoto (v nadaljevanju: OE) Slovenj Gradec.

Financiranje ZGS iz državnega proračuna preko MKGP je potekalo nemoteno, vendar še vedno ostaja problem zagotavljanja finančnih sredstev iz drugih virov. MOP ni pravočasno zagotovil sredstev v zvezi z deli z zavarovanimi živalskimi vrstami, prav tako ni zagotovil sredstev za vzpostavitev naravovarstvenega nadzora na terenu.

2 Strokovna področja dela

Vsi gozdnogospodarski načrti so veljavni in potrjeni na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V decembru je bil potrjen gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Dravograd (v

nadaljevanju: GGE), ko je MKGP sprejelo Pravilnik o gozdnogospodarskem načrtu GGE Dravograd. V GGE Ravne smo izvedli pripravljala dela za inventuro gozdov (opisi sestojev, meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, barvanje odsečnih mej), v GGE Mežica pa so bila opravljena pripravljala dela za obnovo gozdnogospodarskega načrta (barvanje oddelčnih mej). Skupno smo obravnavali 129 vlog, ki so se nanašale na presojo posegov v gozd in gozdni prostor. Pripravili smo 2 smernici za podrobne prostorske načrte in 5 smernic za spremembo prostorskih načrtov. Izdelali smo 3 mnenja o usklajenosti prostorskih aktov z našimi smernicami. Prejeli smo 49 vlog za krčitev gozdov v kmetijske namene in izdali 41 pozitivnih odločb za površine 14,9 hektara. Izdali smo 24 projektnih pogojev in 33 soglasij za gradnjo zahtevnih in manj zahtevnih objektov, na osnovi katerih so bile izvedene krčitve gozdov na površini 3,96 hektara.

Za vlaganja v zasebne gozdove je bilo v letu 2008 iz proračuna Republike Slovenije (nacionalni program) in iz EU sredstev (sredstva Enotnega programskega dokumenta) zagotovljenih 121.720 EUR. K temu je potrebno prišteti še delež vlaganj v državne gozdove, ki ga je po pogodbi s SKZG RS zagotovil koncesionar Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec.

Zaraščene travne površine na Pohorju

Iste travniške površine po čiščenju

Iz preglednice št. 1 je razvidna izvršitev gojitvenih in varstvenih del po KE, tako za zasebne kot za državne gozdove.

Preglednica št. 1: Izvršitev gojitvenih in varstvenih del po KE (vključno s sanacijo)

KE	Površina		Zasebni gozdovi - realizacija		Državni gozdovi Realizacija		Vsi gozdovi skupaj realizacija		Primer. s planom v % skupaj		% tretir. površ. vseh gozdov	Poraba ur/ha na površ. vseh gozdov	Poraba ur/ha tretirane površine
	ha	dni	ha	dni	ha	dni	ha	dni	ha	dni			
Mislinja	8.044	29,39	195	56,64	458,00	86,03	653,00	54	54	1,06	0,64	60,72	
Sl. Gradec	10.514	92,38	678,00	20,40	190,00	112,78	868,00	42	49	1,07	0,66	61,57	
Dravograd	5.993	43,70	574,00	23,30	176,00	67,00	750,00	52	67				
Prevalje	7.477	24,54	183,00	8,58	117,00	33,12	300,00	54	71	1,11	1,00	89,55	
Črna	15.204	24,80	166,00	110,10	671	134,90	837,00	66	66	0,88	0,44	49,63	
Radlje	12.878	98,50	553,00	39,11	250,00	137,61	803,00	61	61	1,06	0,49	46,68	
OE	60.110	313,31	2349,00	258,13	1862,00	571,44	4211,00	55	59	0,95	0,56	58,95	

Iz preglednice števil. 2 je razvidna vrednost opravljenih vlaganj po km gozdne ceste in po občinah. Ne glede na zgoraj navedena dejstva dejanski strošek po porabljenem kilometru dosega komaj polovico kalkulativnega stroška, ki bi bil potreben za optimalno vzdrževanje gozdnih cest.

Preglednica št. 2: Vrednost opravljenih del po km gozdne ceste po občinah

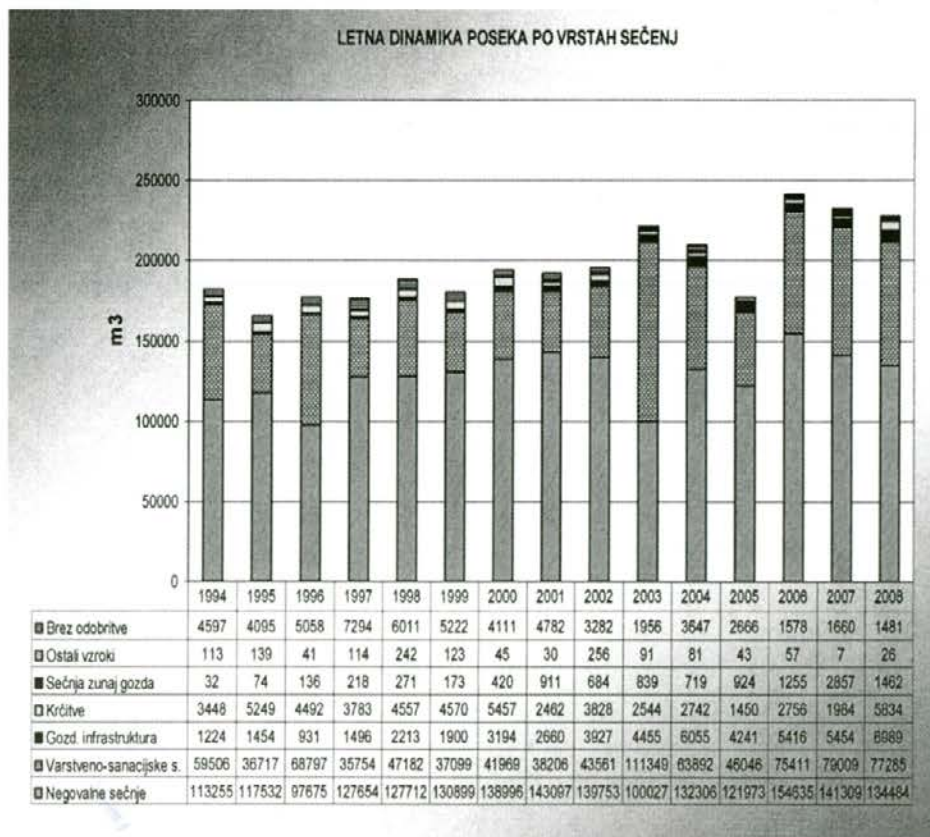
OBČINA	km	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
		EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km
Mislinja	218,75	632,46	711,86	482,91	619,73	384,37	411,48	300,54	373,55	347,28	560,94
Slovenj Gradec	303,58	923,59	785,51	571,63	698,21	522,41	492,76	412,73	440,30	372,84	607,87
Črna na Kor.	305,71	403,14	360,30	382,44	435,29	379,96	318,53	292,70	330,48	358,32	510,86
Mežica	45,94	582,93	625,09	353,66	641,98	449,94	486,18	278,27	601,85	444,15	708,40
Prevalje	97,57	634,61	597,02	423,07	873,66	477,93	444,44	480,07	519,20	408,70	441,33
Ravne	103,74	809,05	794,02	505,16	1.035,33	443,03	678,20	430,62	524,94	399,88	474,31
Dravograd	227,9	899,76	871,28	646,98	1.010,98	733,49	566,11	544,14	549,38	463,78	612,45
Vuzenica	104,82	532,36	555,89	370,73	569,49	455,50	465,06	376,73	366,40	336,42	419,54
Muta	39,12	915,31	861,33	632,70	983,32	655,84	678,33	395,46	758,14	583,60	442,50
Radlje (OE SG)	139,14	600,17	688,25	465,73	848,00	629,96	636,94	558,01	373,69	370,39	440,64
Ribnica (OESG)	79,12	378,73	391,26	324,99	504,15	341,32	270,73	394,50	400,00	355,15	350,21
OE SG	1.665,39	675,36	655,07	485,07	714,06	496,33	461,84	356,28	386,05	386,48	525,09

V strukturi stroškov vzdrževanja gozdnih cest je bilo največ stroškov pri rednem in zimskem vzdrževanju, večji delež sredstev je bil namenjen tudi sanaciji po neurjih. V območju se stalno pluži 1100 km gozdnih cest, kar je cca dve tretjini vseh gozdnih cest v Koroški pokrajini. Skupno je bilo v letu 2008 za zimsko in letno vzdrževanje gozdnih cest porabljenih 1.077.905 EUR, od tega so lokalne skupnosti prispevale polovico porabljenih sredstev. Pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest je bila tokrat nekoliko večja in je zagotovila 29 % sredstev, iz državnega proračuna je bilo zagotovljenih 21 % vseh virov. Glede na dejstvo, da je v območju na dveh tretjinah dolžin gozdnih cest vezan stalni javni promet, je delež sredstev iz državnega proračuna odločno prenizek.

V tem letu je bilo zgrajenih 6,5 kilometrov vlak v zasebnih gozdovih in 5,3 kilometre v državnih gozdovih. Izvedena je bila rekonstrukcija gozdnih vlakov na 20,5 kilometra gozdnih vlakov, od tega slaba polovica v zasebnih gozdovih.

Iz evidence poseka je razvidno, da je bilo v zasebnih gozdovih posekanih 152.725 kubičnih metrov bruto mase, v državnih pa 74.836 kubičnih metrov bruto lesne mase. Sodelovanje z lastniki gozdov in zaupanje v strokovno delo ZGS dokazuje le 1.481 kubičnih metrov posekane bruto lesne mase brez odobritve poseka. Ta delež se v strukturi sečnje iz leta v leto zmanjšuje. Relativno visok delež negovalnih sečenj (59,5 %) dokazuje, da ima strokovna izbira drevoja za posek kljub relativno visokemu deležu sanacijskih sečenj zaradi podlubnikov (33 %) značilen vpliv na stanje gozdov in na dolgoročno gospodarjenje z njimi. Veliko pozornost smo v preteklem letu posvetili pravočasni sanaciji žarišč podlubnikov.

Graf št. 1: Letna dinamika poseka po vrstah sečenj

Iz grafa št. 1 je razvidna struktura sečenj po posameznih letih; v letu 2008 je bilo posekanih skupaj 227.560 kubičnih metrov bruto lesne mase, kar je manj kot leto poprej, vendar nad povprečjem preteklih let.

Na osnovi Zakona o splošnem upravnem postopku, je ZGS dolžan izdajati odločbe za odobritev poseka, kakor tudi za vlaganja in ostale posege v gozdni prostor. V letu 2008 je bilo izdanih 3.945 odločb, od tega največ A odločb (sečnja) 46%, B odločb (gojenje in varstvo) 14%, C odločb (sanitarni posek) 38%, D odločb (okrasna drevesa) 1%. Od leta 2008 dalje OE izdaja tudi K odločbe (krčitev gozdov) 1%. V letu 2008 je ZGS uvedel računalniške izpise izdanih odločb ter vročanje po pošti. Ta odločitev prinaša

transparentnost pri vročanju odločb, vendar se je posredno povečal obseg administrativnega poslovanja.

V pričetku leta 2008 je bila sprejeta tudi novela Zakona o divjadi in lovstvu, niso pa bili sprejeti vsi ostali manjkajoči predpisi in podzakonski akti. V mesecu aprilu je bil sprejet letni lovsko upravljavski načrt za VI. Pohorsko lovsko upravljavsko območje, ki pokriva lovišče s posebnim namenom Pohorje z obrobniimi lovišči Lovske zveze Maribor in vsa lovišča Koroške lovske zveze. Pomembnejše naloge na področju lovstva so bile: monitoring divjih živali, nega življenjskega prostora divjim živalim, ocenjevanje škod po zavarovanih vrstah, vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter druge aktivnosti, ki so vezane na sodelovanje z lovskimi družinami in drugimi uporabniki prostora.

Informacijska podpora za uspešno delo območne enote je bila temeljno opravilo skupine službe za informatiko na območni enoti. Za zagotavljanje take podpore je bilo poleg dobrega obvladovanja vedno novih orodij informacijske tehnologije potrebno tako dobro vsebinsko poznavanje dela kakor tudi neprestano izobraževanje in spremljava hitrega razvoja informacijskih tehnologij. Z zagotavljanjem pravočasnih in točnih informacij je potrebno permanentno razvijanje prostorskega informacijskega sistema, testiranje novih programov in strojne opreme. Še vedno se največ delovnega časa porabi za vsakodnevno nudenje strokovne pomoči sodelavcem pri uporabi strojne in programske opreme ter standardiziranih računalniških rešitev.

3 Aktivnosti na področju dela z lastniki gozdov in z javnostjo

Razvoj podeželja, sodelovanje in usposabljanje lastnikov gozdov ter stiki z javnostmi so bile pomembne naloge s svetovalnega in izobraževalnega področja. Za lastnike gozdov smo organizirali 22 aktivnosti, ki se jih je udeležilo 510 udeležencev. V sodelovanju s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo Postojna smo izvedli pet tečajev na temo »Varno delo z motorno žago« in tri dvodnevne tečaje na temo »Varno delo s traktorji«. Izvedenih je bilo sedem delavnic z izobraževalnimi tematikami iz gojenja in varstva gozdov ter tri strokovne ekskurzije za lastnike gozdov po Sloveniji in Avstriji. Vodenje po gozdnih učnih poteh, sodelovanje pri naravoslovnih urah in dnevih, ekskurzijah, predavanjih in delavnicah so že stalne naloge, ki jih opravljamo predvsem za šolsko mladino in druge javnosti.

Sanacija plazišča Kurniški jarek

Zgoraj navedenih aktivnosti je bilo 61 in se jih je udeležilo 2.500 udeležencev. Organizirani sta bili dve predavanji za vodstva lovskih družin Koroške lovske zveze in Lovske zveze Maribor. V KE Mislinja in KE Radlje smo imeli 6 ekskurzij iz Slovenije in tujine. Sodelovali smo v okviru prireditve z lokalnimi skupnostmi in za javnost organizirali več predavanj. Študijski krožki so aktivni že vrsto let na KE Radlje, kjer sta gonilni sili vodja KE in gojiteljica-načrtovalka na tej KE. Predstavljeni so bili rezultati dveh študijskih krožkov iz leta 2007, prav tako pa sta bila organizirana dva nova študijska krožka.

Večje število strokovnih prispevkov smo objavili v lokalnem mesečniku Viharniku, del teh prispevkov pa smo predstavili tudi v drugih medijih, kot so: nacionalna televizija in radio, regijska televizija Velenje, Koroški radio, Radio Ognjišče, časopis Kmečki glas in strokovni list Gozdarski vestnik. Sodelovali smo z novinarji časopisnih hiš Delo, Večer in Dnevnik. V okviru OE smo za zaposlene organizirali več aktivnosti, kjer so uslužbenci izpopolnjevali svoje strokovno znanje na področju gozdarstva in vrednot okolja. Tudi v prihodnje ostaja ena izmed pomembnejših nalog sodelovanje s šolsko mladino, povečati pa moramo število stikov z drugimi javnostmi.

Na področju popularizacije gozdov in gozdarstva smo organizirali številne prireditve, najpomembnejše so: tradicionalni pohod po Gozdni učni poti Rahtelov vrh, regijski kviz na GUP Tičnica v Slovenj Gradcu, predstavitev KE Radlje na razstavi v knjižnici Radlje, uradni zagon mlinskega kolesa na Plešivškem mlinu itd. Eden izmed pomembnejših projektov v letu 2008 je bila delavnica o čiščenju zaraščajočega vrhnjega dela Uršlje gore za vse uporabnike tega prostora z naslovom »Uršlja gora med preteklostjo in prihodnostjo«.

4 Strokovno operativno sodelovanje z drugimi uporabniki prostora

Z vstopom v Evropsko unijo so bili sprejeti sistemski zakoni, ki predstavljajo pred ZGS večji obseg sodelovanja z drugimi pravnimi subjekti. V preteklih letih so se pojavila tudi nova področja delovanja, kot je na primer naravovarstveni nadzor. V letu 2008 z MOP še vedno ni bila podpisana pogodba, ki bi zagotavljala stabilen naravovarstveni nadzor. Poudariti pa je potrebno, da OE zelo dobro sodeluje s predstavniki Zavoda RS za varstvo narave, OE Maribor, kar se je v preteklem letu odražalo tako pri formalnem kot neformalnem sodelovanju. Strokovno-operativno sodelovanje z drugimi pravnimi subjekti je vedno pomembnejše, saj postaja regionalna povezanost institucij, ki delujejo v istem prostoru, nujna za izvajanje integralnih projektov. Z nastankom novih pokrajin bodo te povezave še tesnejše.

Sodelovanje med SKZG RS in ZGS je vsako leto slabše, še posebej katastrofalno je bilo v preteklem letu. Pogodba med SKZG RS in ZGS je bila podpisana proti koncu leta, prav tako SKZG RS ni pravočasno zagotovil pomoči pri odkazilu drevja v državnih gozdovih. Namesto dobrega sodelovanja med dvema državnima institucijama prihaja do nepotrebnih konfliktov in neučinkovitega izvajanja dela v državnih gozdovih, za kar je po našem mnenju nedvoumno odgovorno vodstvo SKZG RS. Sodelovanje z direktorjem sektorja za gozdarstvo je izjemno težko, včasih celo nemogoče. V letu 2008 je bil obseg sečenj v državnih gozdovih v okviru letnih povprečij. Potrebno pa je poudariti, da je medsebojno sodelovanje med upraviteljem SKZG RS in OE zelo dobro, predvsem pa operativno učinkovito. OE je na osnovi pooblastila izvedla in organizirala izbiro drevja za posek v državnih gozdovih ter v ta namen izdala odločbe za posek in gojitvena ter

varstvena dela v državnih gozdovih za leto 2008. Sodelovanje z območnimi izpostavami SKZG RS pri izvajanju tekočih nalog je bilo zelo dobro. Velika pozornost je bila posvečena ekonomski presoji programa dela, kar je bil pogoj za optimizacijo izvedbe del v državnih gozdovih (vlaganja v gozdove, izgradnja gozdnih prometnic itd.). Sodelovanje z GG Slovenj Gradec, Gozdarsko zadrugo Slovenj Gradec in Koroško kmetijsko-gozdarsko zadrugo Slovenj Gradec je bilo tudi v preteklem letu zelo dobro in dobiva obliko dobrega in učinkovitega dela, predvsem na področju izvajanja del v državnih gozdovih in pri vzdrževanju gozdnih prometnic. V letu 2008 smo posebno pozornost posvetili strojni sečnji v državnih gozdovih, ker na državnem nivoju še vedno ni niti strateških niti operativnih usmeritev. Posebno pozornost smo posvetili tudi pravočasnemu preventivnemu zatiranju podlubnikov.

Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi postaja vedno tesnejše, kar dokazujejo skupne naloge na področju letnega in zimskega vzdrževanja gozdnih cest. Ni potrebno posebej poudarjati, da realna višina sredstev za zimsko in letno vzdrževanje dosega le slabo polovico potrebnih sredstev. Nekatere lokalne skupnosti vlagajo relativno visok delež za zimsko in letno vzdrževanje gozdnih prometnic. Potrebno je poudariti, da brez poslušanja lokalnih skupnosti vzdrževanje

gozdnih cest ne bi bilo več mogoče. Programi vzdrževanja gozdnih prometnic dobivajo ustaljeno obliko, racionalnost porabe sredstev pa je bila zagotovljena s stalno terensko kontrolo ZGS in sodelovanja s službami lokalnih skupnosti na tem področju.

V letu 2008 smo nadaljevali sodelovanje z Društvom lastnikov gozdov Mislinjske doline in z Zvezo društev lastnikov gozdov, kar se je pokazalo še posebej pri organizaciji druge licitacije vrednejših gozdnih sortimentov. Sodelovanje je bilo korektno in je postavilo temelj bodočemu sodelovanju.

Sodelovanje s Kmetijsko gozdarsko zbornico ni bilo takšno, kot bi si želeli. Menimo, da je vzrok pri vodenju in organizaciji gozdarskega področja, ki teži bolj k medijski promociji kot pa k objektivnemu sodelovanju na področju gozdarstva.

Gozdarska inšpekcija je po pooblastilu MKGP nadaljevala z nadzorom vlaganja proračunskih sredstev v gozdove. Sodelovanje na drugih področjih je bilo korektno in v skladu s predpisi, ki so zakonska obveza za obe pristojni instituciji. Zadnja leta še vedno ugotavljamo, da ima gozdarska inšpekcija na področju naše OE bolj stroga merila kot na širšem področju Slovenije.

Iz preglednice št. 3 je razvidno, da OE ne dosega kadrovskega načrta zaposlenih, kar pomeni, da je v dejanskem številu zaposlenih že upoštevana zahteva Vlade Republike Slovenije o zmanjšanju zaposlenih v javni upravi za 2 %. V letu 2008 sta pripravništvo in strokovni izpit uspešno opravila dva pripravnika.

Najverjetneje bo v letu 2009 pripravljena nova varianta sistemizacije, ki jo bo predvidoma izdelala neodvisna zunanja institucija ali v najslabšem primeru delovna skupina, ki jo bo imenoval MKGP. V preteklih letih smo zaradi zmanjševanja kadrov morali reorganizirati nekatere revirje (zmanjšanje revirjev na KE Prevalje, KE Črna in KE Radlje), v letu 2008 pa imamo nezaseden tudi revir na KE Mislinja. Zmanjšati smo morali tudi število načrtovalcev in tehničnih sodelavcev na OE. Postopno zmanjševanje zaposlenih vodi v zmanjšanje kvalitete dela, še posebej pa vpliva na izvajanje tistih nalog, ki dajejo ZGS veljavo v javnem življenju in prostoru. Nekatere strokovno-razvojne naloge smo tako zmanjšali na minimum, prednost smo dajali tisti strukturi del, ki jih nedvoumno določa Zakon o gozdovih.

Izvedba programa dela OE je bila v veliki meri odvisna od razpoložljivih sredstev državnega proračuna, finančnih zmožnosti lokalnih skupnosti in pogodbe SKZG RS z izvajalci del v državnih gozdovih.

Sestavek je izdelan na osnovi Poročila o delu OE Slovenj Gradec v letu 2008, ki so ga izdelali vodje odsekov in drugi sodelavci.

Preglednica št. 3: Sistemizirano, dejansko in možno število zaposlenih na OE

Lokacija	Sistemizacija po sklepu Vlade Republike Slovenije	Dejansko število zaposlenih v letu 2008	Možno število zaposlenih po kadrovskega načrtu
Sedež OE Slovenj Gradec	17	15	16
KE Mislinja	6	5	5
KE Slovenj Gradec	7	6	6
KE Dravograd	4	4	4
KE Prevalje	5	4	4
KE Črna	9	8	8
KE Radlje	9	8	8
Skupaj	57	50	51

6 Zaključek

Poročilo o delu OE V letu 2008 je Svet OE sprejel 1. 4. 2009 in v sklepu poudaril, da je bilo delo OE v preteklem letu zelo dobro. Program dela je bil v celoti izveden do višine razpoložljivih finančnih sredstev, nekatere postavke smo z racionalnimi pristopi in z zagotavljanjem finančnih sredstev iz drugih virov celo presegli. Najpomembnejše za bodoče delo je dejstvo, da so se v preteklem letu uskladile plače vseh zaposlenih v javnem sektorju in zavodih. Čeprav na področju materialnih stroškov ne dosegamo zelene višine finančnih sredstev, predvidevamo, da bo delo naše OE tudi v letu 2009 uspešno, če seveda posredno upoštevamo učinke recesije tudi v negospodarstvu. V perspektivi bo potrebno odgovoriti tudi na vprašanje, ali ne bi bilo smiselno gospodarjenje z državnimi gozdovi prenesti na ZGS. Ampak to gotovo ne bo strokovno vprašanje, temveč kot ponavadi politično.

Irski gozdarji in lastniki gozdov (PROSILVA) v mislinjskih gozdovih

Gastrointestinalna hipomotiliteta pri kuncu

Martina Sušec, dr. vet. med., VP Slovenj Gradec

V začetku meseca marca je bil v Lipici simpozij o aktualnih boleznih malih živali, na katerem so priznani strokovnjaki z veterinarske fakultete predstavili v naslovu omenjeno bolezensko stanje pri kuncih.

V veterinarski medicini pogosto zdravimo obolenja prebavil pri kuncih. Težave so posledica delovanja zunanjih faktorjev (npr. neprimerna prehrana) in notranjih faktorjev (druga bolezenska stanja). Med najpogostejša obolenja spadajo: zapora črevesja, razširitev želodca, vnetje želodca in črevesja, zapora slepega črevesa, trichobezoarji (klobčiči zlepljene dlake), gastrointestinalna hipomotiliteta itd.

Gastrointestinalna hipomotiliteta ime samo nam pove, da gre za motnjo v delovanju (zmanjšana gibljivost) želodca in črevesja. Nastane kot posledica uživanja neprimerne prehrane (preveč bogata z ogljikovimi hidrati in premajhna vsebnost surove vlaknine), stresa, bolečine, zmanjšane aktivnosti, strahu in zaužitja dlake (še posebej v obdobju menjave dlake).

Zmanjšana gibljivost želodca vodi do nastajanja in kopičenja plinov v želodcu in slepem črevesu, razjed na sluznici prebavil, prihaja do izsuševanja vsebine in posledično do dehidracije živali. Klinični znaki bolezni so naslednji: neješčnost, zmanjšana količina iztrebkov, zmanjšano pitje vode (v nekaterih primerih je pitje povečano), živali kažejo znake bolečine pri tipanju trebuha (želodec se tipa kot trda masa), škrtajo z zobmi, so potrte, v zadnji fazi so precej shujšane in apatične. Pogin je povezan z odpovedjo jeter. Diagnozo postavimo na podlagi izčrpnih anamneze lastnika, temeljitega kliničnega pregleda, rentgenskega slikanja in ultrazvočne preiskave.

Zdravimo na osnovi trajanja in razvoja bolezni. Začnemo s tekočinsko terapijo, protibolečinskimi zdravili, probiotiki, z zdravili proti razjedam želodčne sluznice, s parafinom. Če kunec zavrača hranjenje, se mu vstavi sonda, po kateri se mu dovaja hranilne snovi naravnost v želodec.

Bolezen preprečimo tako, da kuncem omogočimo čim manj stresno življenje, skrbimo za njihovo higieno (redno krtačenje, še posebej, če imamo dolgodlake pasme) in jih hranimo s primerno hrano, bogato z neprebavljivimi vlakninami.

Svetovni dan voda – 22. marec

»Voda ne pozna meja«

Matej Ivartnik, dipl. san. inž.

22. marca obeležujemo svetovni dan voda. Letošnja tema je: »Voda ne pozna meja.« Koordinator aktivnosti je Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) v sodelovanju z Gospodarsko komisijo Združenih narodov za Evropo (UNECE) in Organizacijo za prehrano in kmetijstvo pri Združenih narodih (FAO). Osrednje sporočilo je, da je pri uporabi vodnih virov pomembno sodelovanje med različnimi državami.

Vodni viri so omejeni in pogosto razdeljeni med več držav, ki lahko te vire bolj učinkovito uporabljajo in ohranijo čistejše z medsebojnim sodelovanjem. To sporočilo zelo lepo povzema slogan: »Delimo si vodo delimo si priložnosti«, ki je zapisan na uradni zloženki Organizacije združenih narodov (OZN) ob svetovnem dnevu voda.

Živimo v svetu velikih razlik, tako glede razvitosti kot političnih nazorov. Kljub temu je bilo na področju upravljanja čezmejnih vodnih virov doseženega več sodelovanja kot nespোরazumov.

Porečja velikih rek (Donava, Nil, Kongo) pokrivajo veliko držav in so zanje velikega pomena. Njihov potencial pa je možno učinkovito izkoristiti le ob sodelovanju držav, ki si jih delijo. Skupno gospodarjenje z vodami pripomore k rasti razumevanja, spoštovanja in zaupanja med državami. Na ta način prihaja do promocije miru, varnosti in trajnostne ekonomske rasti.

Čeprav je vode še veliko, v svetu ni enakomerno porazdeljena, vedno večje onesnaževanje pa niža možnost njene izrabe in tako bi lahko pomanjkanje vode kar kmalu utrpela večina svetovnega prebivalstva. Zato ohranimo vodo uporabno za sosednjo državo in sosedo nasploh.

Na lokalni ravni so lahko pomembni tudi manjši vodni viri in tam je potrebno sodelovanje sosednjih občin, krajev ali sosednjih hiš. Pri izrabi vodnih virov je tudi

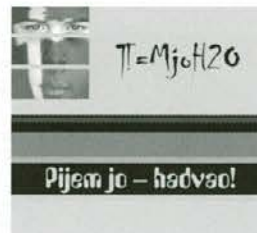

na tem nivoju za doseganje boljših pogojev in večjega zadovoljstva potrebno sodelovanje. Tako kot lahko mi onesnažimo vodo in jo naredimo neuporabno za naslednjega sosedo, lahko to stori nam predhodni sosed. Ta veriga se seveda lahko samo podaljšuje in na koncu se vrnemo na velika porečja, pri katerih smo začeli.

Tudi ob letošnjem dnevu voda torej velja: »Misli globalno, deluj lokalno!«

Ob tem dnevu bi ponovno radi opozorili na zloženko **PIJEM JO HADVAO**, ki smo jo v lanskem letu izdali ob finančni podpori Občine Ravne.

Z zloženko želimo spodbuditi pitje vode iz pipe in predvsem zbuditi zavest, da je pitna voda (na našo veliko srečo) pri nas še vedno zelo veliko bogastvo, da si jo lahko brez skrbi natočimo v kozarec in spijemo in da je zato pitje vode iz plastenke bolj razvada kot potreba. Predstavili smo jo strokovni javnosti, promovirali pa smo jo po šolah in vrtcih Občine Ravne; s pomočjo otrok je zloženka prišla tudi do odraslih.

Zloženka je na voljo v prostorih Občine Ravne, TIC-a in ZZV Ravne ter na spletni strani **www.zzv-ravne.si**.

Vir:
<http://www.unwater.org/worldwaterday>

Občni zbor društva lastnikov gozdov Mislinjske doline

Jože Urbanc

V prvih mesecih po novem letu se srečujejo člani različnih društev in zvez društev na rednih letnih občnih zborih. Pregledajo delo v preteklem letu in si zastavijo načrte dela za v prihodnje.

Tudi Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline se že po tradiciji sreča na dan štiridesetih mučenikov, to je desetega marca. Zbrali smo se v gostišču Murko. Na začetku smo poslušali predavanje o pravilnem krojenju in klasifikaciji lesa, ki ga je pripravila Veronika Valentar iz KGZS Maribor. Najprej nas je opozorila na pravilno merjenje hlodov in zahtevane nadmere pri različnih premerih in dolžinah lesa. Nazorno je prikazala tudi najpogostejše napake pri krojenju lesa. Posebej je poudarila pomen pravilnega krojenja hlodov, ki so namenjeni za licitacijo vrednejšega lesa. Izkušnje iz dosedanjih treh licitacij nas učijo, da je potrebno na tem področju še marsikaj postoriti pri tistih, ki pripeljejo les na licitacijo. Vedeti namreč moramo, da se na licitaciji pojavljajo zelo zahtevni kupci in nekateri prihajajo od zelo daleč in jim zagotovo ni v interesu kupovati drv, ampak vrhunsko kvaliteten les. Včasih se namreč dogodi, da posamezen kos ni prodan ravno zaradi napačnega krojenja. Sledil je uradni del občnega zbora s poročili predsednika, blagajnika in nadzornega odbora.

Predsednik je poudaril, da je bil program dela za leto 2008 v celoti izveden. Organizirana je bila strokovna ekskurzija v Davčo, kjer so si člani lahko ogledali prikaz dela z najrazličnejšo gozdarsko mehanizacijo. V jesenskem času pa je bil izveden tečaj varnega spravila lesa. Udeležilo se ga je 16 naših članov. Finančno stanje je predstavil strokovni tajnik društva.

Glavni viri financiranja so članarina, dotacije občin in sredstva iz razpisa Ministrstva za kmetijstvo. Večina sredstev je bila pravilno porabljena za izvedbo programa, kar je ugotovil tudi nadzorni odbor. Glavna pozornost pa je bila namenjena izvedbi tretje licitacije vrednejših sortimentov lesa. V samo organizacijo je bilo vložena veliko truda.

Strokovni tajnik društva Jože Jeromel je navdušen nad odzivom članov za plačilo članarine

Veronika Valentar predava o pravilnem krojenju lesa

Dekleta, ki so pripravljala katalog, Danica Rošar, Majda Čas in Silva Jeromel z Jankom Ošlovnikom predsednikom društva in Odbora za licitacijo

Največji delež so nosili člani odbora za licitacijo. Predsednik odbora Janko Ošlovnik, strokovni tajnik Jože Jeromel in član Anton Ažnoh so opravili zares veliko delo. Vseskozi je pomagala tudi Veronika Valentar, ki je skrbela predvsem za stike s kupci. Veliko so pomagali tudi predstavniki Zavoda za gozdove in Zveze lastnikov gozdov. Ne smemo pa pozabiti tudi na dekleta iz Gozdarske zadruge, ki so morale v kratkem času pripraviti kar dva kataloga. Zahvala gre tudi GG Slovenj Gradec, ki je prispevalo podložni les, in šoferju kamiona z nakladalnikom, ki je les razvrščal po skladišču.

Društvo tudi v letošnjem letu načrtuje tečaj pravilnega krojenja lesa in predavanje o izrabi lesne biomase za ogrevanje. Čaka pa nas seveda tudi četrta licitacija.

Občni zbor smo zaključili s prijetnim druženjem ob zakuski.

Anton Ermenc in njegova sestra Majda Suhoveršnik iz Zgornjesavinjske doline ob hlodu, za katerega sta iztržila 3.603,08 evra

3. letna skupščina Zveze lastnikov gozdov Slovenije

Jože Urbanc

Nekateri pravijo, da je petek 13. nesrečen dan. To zagotovo ne velja za predstavnike društev lastnikov gozdov iz cele Slovenije, ki so se ravno v petek, 13. marca, srečali v Selnici ob Dravi. Kljub obsežnemu dnevnemu redu smo imeli čas pokramljati o različnih težavah pa tudi uspehih, ki smo jih dosegli v preteklem obdobju. Poleg predstavnikov društev iz cele Slovenije sta se skupščine udeležila tudi Robert Režonja, državni sekretar na Kmetijskem ministrstvu, in Jošt Jakša, Direktor Zavoda za gozdove Slovenije.

Zbrali smo se predstavniki društev iz cele Slovenije

Prisotne je najprej pozdravil Andrej Berdajs, predsednik Zveze, potem pa smo izvolili delovno predsedstvo in začeli z obsežnim dnevnim redom. Skupščino je vodila Veronika Valentar. Po poročilih o delu društva so besedo dobili posamezni predstavniki društev. Slišati je bilo pravo paleto dejavnosti društev, še posebej pa so izpostavili najrazličnejše težave, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Razpravljali so o težavah pri izgradnji gozdnih prometnic, težavah, ki jih imajo na nekaterih območjih s prisotnostjo zveri, o navalu nabiralcev gob, kostanja in drugih gozdnih sadežev. Marsikoga motita tudi lovska zakonodaja in premajhna normirana količina goriva za vračilo trošarine. Jože Jeromel je predstavil tudi pripravo zakonodaje o podeljevanju

koncesij za delo v državnih gozdovih. Teh gozdov je samo okrog 3.000 ha in zato bo kar težko izdelati merila, po katerih bi se dodeljevala koncesija zainteresiranim kmetom.

V kratkem bo izšel tudi razpis za nabavo gozdarske mehanizacije. Vsem zainteresiranim kmetom svetujemo, naj si čim več razpisne dokumentacije pripravijo čim prej. Ko bo razpis objavljen, bo namreč veljalo načelo Kdor prej pride, prej melje. Veljal bo namreč vrstni red prispetja vlog vse do porabe sredstev in kdor si bo začel urejati dokumente šele na dan objave razpisa, bo najverjetneje zamudil

Predsednik Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline Janko Ošlovnik (spredaj) in Pavlič Franc (zadaj)

sredstva, ki jih je letos okrog 9. milijonov evrov.

V Zvezo društev smo sprejeli tudi štiri nova društva iz različnih koncev Slovenije. Sprejeli smo tudi nekaj pobud za spremembo zakonodaje iz različnih področij. V razpravo sta se aktivno vključevala tako Robert Režonja iz ministrstva kot tudi Jošt Jakša iz Zavoda za gozdove. Marsikatero pobudo je sproti komentiral državni sekretar Režonja in obljubil, da bodo naše pobude proučili in jih poskušali upoštevati pri pripravi zakonodaje.

Po končani skupščini smo se še zadržali na kosilu pri gostitelju na kmečkem turizmu Rat.

42. lovska razstava in zbor lovcev Mežiškega LGB v Črni

Franc Rotar

Foto: F. Rotar

Potem ko je januarja letos posebna komisija Pohorsko območnega združenja upravljavcev lovišč (POZUL) opravila kategorizacijo odstrela in izgub za leto 2008 v Lovske zveze Maribor ter zadnjo januarsko soboto še na sedežu Koroške lovske zveze v Pamečah pri Slovenj Gradcu za 19 koroških lovskih družin (LD), so tudi koroški Lovsko gojitveni bazeni (LGB) pristopili k organizaciji letošnjih preglednih lovskih razstav. Tudi sedem lovskih družin iz Mežiškega LGB (MLGB), ki že 42 let s skupnimi močmi organizirajo vsakoletne zelo privlačne in zanimive lovske razstave, je letošnjo postavilo v Črni na Koroškem.

Kako so lovci iz Mežiške doline gospodarili z divjadjo, kakšen je bil odzvem ter kolikšne izgube v letu 2008, je bilo moč videti in slišati zadnjo marčno nedeljo v črnjanskem Kulturnem domu. Takrat je namreč LD Koprivna–Topla v sodelovanju z LD Bistra–Črna, LD Pogorevc–Žerjav, LD Peca–Mežica, LD Jamnica–Prevalje, LD Strojna–Ravne in LD Prežihovo–Kotlje pripravila letošnjo lovsko razstavo in zbor lovcev iz Mežiške doline. Omeniti velja, da je prvi zbor lovcev (MLGB) bil davnega leta 1972. Vodil ga je takratni prvi predsednik Jože Logar, član LD Prežihovo. Letošnjega zbora lovcev, ki so ga z ubranim petjem popestrili pevci Lovskega okteta LD Peca Mežica, vodi jih neutrudni Jože Grauf, se je udeležilo kar nekaj povabljenih gostov. Iz Kluba prijateljev lova iz Celovca sta prišla Stanko Kraut in mag. Jure Mandl. Koroško lovsko zvezo je zastopal Franc Praznik, strokovni tajnik. Med vidnimi gosti so bila tudi dr. Franc Černko, vodja LGB Pliberk, in Jože Samec, član UO LZ Slovenije. Zbora so se udeležili tudi starešine in gospodarji LD. V imenu organizatorja razstave sta vse prisotne pozdravila Gregor Vrabič, starešina LD Koprivna Topla, ter Anton Sadek, predsednik MLGB. Kljub temu da tudi lovci iz Mežiške doline v letu 2008 niso v celoti realizirali letnega načrta za odstrel visoke divjadi, so bili skoraj vsi veliki razstavni panoji bogato obdani z močnimi rogovji jelenov in srnjakov ter rogji gamsov in

muflonov. To samo dokazuje, da tudi v tem delu Koroške lovci že leta uspešno gospodarijo z divjadjo in da skupaj z Zavodom za gozdove Slovenije pravilno načrtujejo tudi odstrel. Tudi letos je organizatorju lovske razstave LD Koprivna Topla pripadla čast, da je na posebnem panoju razstavil kar nekaj močnih trofeje jelenov, gamsov in srnjakov, ki so jih koprivski lovci uplenili v preteklih letih. Skrbno zbrane statistične podatke o odstrelu in izgubah visoke divjadi v letu 2008 je ponovno razumljivo in privlačno nanizal Janez Švab, predsednik Komisije za visoko divjad pri MLGB. Pregled odvzema divjadi v Mežiški dolini od leta 2001 do 2008 je z besedo in grafičnim prikazom podal Gregor Vrabič. Kakšen je bil odvzem male divjadi, je povedal Maks Oserban, predsednik Komisije za malo divjad pri MLGB.

Povejmo še, da bosta lovska razstava in zbor lovcev (MLGB) prihodnje leto spet v črnjanskem kulturnem domu, in sicer v organizaciji LD Bistra, ki jo vodi starešina Branko Kos. Leta 2011 bo lovska razstava v Žerjavu, v organizaciji LD Pogorevc.

Pregledno lovsko razstavo v Črni si je ogledalo veliko lovcev s te in one strani Pece in iz Solčave. Močne trofeje divjadi in nagačene gozdne živali so bile zanimive tudi za predšolsko in šolsko mladino in tudi za starejše.

Vetrolom Črnivec

Marijan Denša, univ. dipl. inž. gozd.,
Zavod za gozdove Slovenije,
Območna enota Nazarje

Foto: Marijan Denša

V letu 2008 so v Sloveniji divjale številne naravne ujme in povzročile veliko škode na objektih, infrastrukturi, kmetijskih površinah in v gozdovih. Eno največjih katastrof je povzročil viharjni veter, ki je po Sloveniji divjal 13. julija 2008. Največ škode je naredil v občinah Kamnik in Gornji Grad, najbolj pa je bil izrazit na območju gorskega prelaza Črnivec. Ker so obseg vetroloma, posledice, ukrepi sanacije in obnove zanimivi za številne lastnike gozdov, bomo bralcem Viharnika na kratko predstavili dogodke na štajerski strani na gozdnogospodarskem območju Nazarje.

Obseg poškodb

Na gozdnogospodarskem območju Nazarje je veter skupaj poškodoval 800 ha gozdov, kar pomeni 2 % gozdnih površin, uničil pa je 156.000 m³ drevja, kar je enako enoletnemu poseku gozdnega drevja na celotnem območju! Vsi poškodovani gozdovi so v zasebni lasti. Na celotnem območju občine Gornji Grad, ki spada v gozdnogospodarsko območje (GGO) Nazarje, je veter v slabih desetih minutah na 700 ha gozdov poškodoval več kot 150.000 m³ gozdnega

To vse so bili mogočni gozdovi na Črnicu ...

drevja. Od tega je uničil (to pomeni podrl ali prelomil večino drevja na določeni površini) skoraj 400 ha gozdov. Največ v neposredni okolici prelaza Črnivec v revirju Tirosek. Na tretjini tega revirja je veter podrl, izruval, prelomil, polomil ali kako drugače poškodoval toliko drevja, kot bi ga v normalnih razmerah lastniki posekali v trinajstih letih. Nekaterim lastnikom je uničilo večino gozdov. Veter je povzročil veliko škodo tudi na stanovanjskih in gospodarskih zgradbah, na infrastrukturi (elektrovodi in ceste), v sadovnjakih in na poljih.

Posledice poškodb

Posledice vetroloma so ekološke, ekonomske in socialne. Tako velik obseg ogolelih površin gozdov, ki so nastale zaradi vetroloma, ima številne dolgotrajne (pretežno negativne) mezoklimatske, hidrološke, biocenotske in druge posledice. Povečala se bo moč vetra, razrahljani preostali sestoji bodo nekaj let ogroženi zaradi nadaljnjih vetrolomov. Zaradi ogolelih površin se bo poleti povečala temperatura tal, prišlo bo do izsuševanja, zlasti na grebenih, pozimi pa bodo temperature tal občutno nižje. Območje vetrolomov leži na pretežno

nekarbonatni podlagi, na strmih pobočjih in ima veliko vodozbirno zaledje. Zato spada med potencialna hudourniška območja. Gozd je do sedaj uspešno zadrževal visoke vode. Velik obseg ogolelih površin na strmih, silikatnih pobočjih pa sedaj predstavlja **povečano nevarnost vodne erozije** zlasti ob dolgotrajnejših nalivih.

Na območju uničenih gozdov se bodo razvile obsežne enodobne strukture mladih gozdov in povečala se bo vrstna pestrost rastlinskega in živalskega sveta. Za desetletja se bo spremenila podoba krajine. Temno zeleno barvo pretežno odraslih, monolitnih smrekovih gozdov bo na kratko zamenjala rjavina neporaščenih gozdnih tal, ki pa se bo kmalu prelila v pisano paleto različnih obnovitvenih stadijev mladega gozda.

V gozdovih je nastala **velika gospodarska škoda**. Denarni izkupiček posekanega lesa iz vetroloma predstavlja le tretjino izkupička rednega, načrtovanega poseka. Na to vplivajo:

- nenačrtovan (nezaželen) posek izjemno velikih količin drevja ob nepravem času (v rasti dobi);
- prezgoden posek sestojev;
- večina gozdnih sestojev je bila v polni rasti in še ni dosegla rastne in ekonomske zrelosti;
- manjši količinski in vrednostni izkoristek lesa zaradi prelomov in drugih poškodb, najbolj so bili poškodovani najvrednejši deli dreves;
- slabša kvaliteta preostalega lesa (mikropoškodbe lesnih vlaken), zato nižja cena lesa;
- povečani stroški poseka;
- izredno nevarno in težavno delo; velika količina lesa na majhnem prostoru (veliko dela naenkrat, transportni problemi, logistika, prekomerne obremenitev gozdnih cest);
- nevarnost razmaha podlubnikov in drugih škodljivih dejavnikov (nadaljevanje vetrolomov);
- veliki stroški obnove, nege in varstva mladih gozdov.

Socialne posledice se bodo odražale še desetletja. Tukajšnji lastniki gozdov so zelo odvisni od gozdov in so nanje zelo navezani. Skoraj vsi so kmetje. Les iz gozda tem kmetijam predstavlja velik delež dohodka. Delo v lastnem gozdu je zanje pomembna socialna kategorija, predelava posekanega lesa je številnim dopolnilna dejavnost in ne nazadnje, gozd je kmetu banka v primeru večjih investicij ali nesreč. Sedaj so za več desetletij izgubili temelj svoje kmetijske dejavnosti, kar pomeni, da je njihov socialni položaj ogrožen.

Po vetru podrti in poškodovana drevesa na Črnicu

Po ocenah Zavoda za gozdove je najmanj devet kmetij takih, ki so ogrožene, saj so izgubile vsaka najmanj tretjino gozda. Poškodovano jim je več tisoč kubičnih metrov drevja. Najbolj prizadeta je kmetija, na kateri je veter uničil 19 od 20 hektarjev gozdov. Drevje je obstalo samo na enem hektarju, vse ostalo, to je 10.000 m³ drevja, je veter podrl. Pa tudi obstalo

drevje je poškodovano. Če dodamo, da je podrti drevje močno poškodovalo tudi gospodarsko poslopje in ubilo kravo, vidimo, kako prizadeta je bila kmetija.

V prihodnji številki bomo pisali o poteku sanacije in obnove poškodovanih gozdov.

lubadar

učinkovito uničuje iglavce

*Ukrepite
pravočasno!*

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

Ženske in gozd-ženske in gozdarstvo

Jerneja Čoderl, univ. dipl. inž. gozd.,
 Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec, KE Radlje

Foto Gorazd Mlinšek

Sodobno gozdarstvo je znanstvena, gospodarska in infrastrukturna panoga, ki po trajnostnih (tj. ekoloških, gospodarskih in socialnih) načelih upravlja z gozdom kot naravno dobrino, ki je pomembna za zadovoljevanje človekovih materialnih in duhovnih potreb in interesov (prof. dr. B. Anko, 2003).

Gozdarstvo je panoga, ki je bolj v domeni moških. Ko se namenimo osvetliti odnos žensk do gozda in gozdarstva, ugotavljamo, da so ženske z gozdom povezane bolj, kakor velja splošno prepričanje.

Dr. Nevenka Bogataj, ki je gozdarka, se je v okviru svojega dela na Andragoškem centru Republike Slovenije odločila proučiti odnos žena do gozda. Pri stikih s tujino (predvsem na Švedskem) je ugotavljala, da drugje razpolagajo s številčnimi podatki o lastnicah, solastnicah gozda. Pri nas je to področje neraziskano. Na Švedskem je med lastniki gozda 36 % žensk. Zavod za gozdove Slovenije se je odzval na pobudo dr. Bogatajeve in podatki o lastnicah gozda so za Slovenijo presenetljivo visoki, saj se delež žensk med lastniki gozda giblje okoli 40 %. Slovenija je po gozdnatosti na 4. mestu v Evropi. Morda pa imamo med lastniki celo največji delež žensk v Evropi?

Kakor ne poznamo osnovnih podatkov o lastnicah, solastnicah gozda, tako je nepoznano njihovo delo z gozdom, njihove izkušnje, razmišljanja, znanje in potrebe po dodatnih znanjih.

Dr. Nevenka Bogataj je zbiranje podatkov za raziskavo zasnovala na treh nivojih:

- v obliki spletne ankete,
 - s posredovanjem vprašalnika na izbrane naslove,
 - z izvedbo vzorčne delavnice.
- Pri posredovanju anket čim večjemu številu lastnic in solastnic gozda je bil vključen Zavod za gozdove Slovenije, ki dobro pokriva teren. S spletno anketo in z izpolnjevanjem vprašalnika po terenu so anketirane odgovarjale na naslednje sklope vprašanj:
- pogostnost stika z gozdom,
 - znanje za delo z gozdom,

- kako okolica vrednoti odnos do gozda,
- pozitivne ali negativne izkušnje pri stikih z gozdom in gozdarstvom.

Na zaključku ankete so bile vprašane vabljenke, da zapišejo svojo življenjsko zgodbo, povezano z gozdom. Namen zbiranja prispevkov je možnost primerjanja življenjskih zgodb lastnic gozda z različnih delov sveta. Delavnica z lastnicami, solastnicami, dedinjami gozda pa je bila izvedena na Območni enoti Zavoda za gozdove Slovenj Gradec, v Krajevni enoti Radlje. Zakaj ravno v Radljah?

V Radljah so že daleč nazaj izobraževali za delo z gozdom in s krajino. V izobraževanju so bile poleg mož vključene tudi žene. Na področju izobraževanja je bila zelo aktivna in uspešna upokojena gozdarka gospa Tonka Modic. Z izobraževanjem gozdarji v Radljah nadaljujemo v novih razmerah, z novimi oblikami. V zadnjem obdobju razvijamo študijske krožke, ki so rezultat sodelovanja Zavoda za gozdove in Andragoškega centra Slovenije. Dejavnost izobraževanja

Angela Palko ter Mira Freidl s Pernic, Jolanda Poček z Orlice, Kristina Rašl s Sv. Primoža nad Muto, Cvetka Krajnc z Gortine, Jožica Doler z Dravč ter Marija Kuster in Antonija Draučbaher iz Št. Janža nad Dravčami.

Dr. Nevenka Bogataj je vsebino delavnice razdelila na tri tematske sklope. Po medsebojni predstavitvi so bile udeleženke naključno razdeljene v dve skupini. S sodelavko Zdenko Jamnik sva se pridružili vsaka eni skupini. Najprej sta skupini opisovali sebe v odnosu do gozda. V drugem delu so udeleženke delavnice analizirale svoje znanje, potrebno za ravnanje z gozdom: katera znanja že imam, katera znanja želim še dopolniti ali jih pridobiti. Tretji del dela v skupinah je bil namenjen razmišljanju o konfliktih v povezavi z gozdom in kako lastnice gozda te konflikte rešujejo.

Rezultati dela obeh skupin so bili zelo podobni, kar kaže, da med ženskami v odnosu do gozda ni večjih razlik. Vse udeleženke delavnice so se brez izjeme zelo aktivno vključevale v delo in pogovor.

Udeleženke delavnice „Ženske in gozd“ na turistični kmetiji Matij na Sv. Primožu nad Muto

Dr. Nevenka Bogataj (levo) in Jerneja Čoderl sta prisluhnili udeleženkam delavnice.

v Radljah je stalna in uspešna, zato smo ponosni, da je bila naša Krajevna enota izbrana za izvedbo delavnice „Ženske in gozd(arstvo)“, kar pomeni priznanje našemu delu in predstavlja nove izzive za prihodnost.

Delavnico „Ženske in gozd“, ki jo je vodila dr. Nevenka Bogataj, smo izvedli 18. 3. 2009 na turistični kmetiji Matij na Sv. Primožu nad Muto. Udeležilo se je 14 lastnic, solastnic, dedinj gozdne posesti v naši krajevni enoti. Težo dogodku je dal s svojo prisotnostjo in sodelovanjem predstavnik Centralne enote Zavoda za gozdove Slovenije spec. Tone Lesnik, ki ni bil prav nič v zadregi zaradi ženske družbe, ki ga je obdajala.

Na delavnici so sodelovale: Majda Pogorelec, Darinka Švajger, Marija Osrajnik, Viktorija Jurač in Iva Kramljak s Sv. Antona na Pohorju, Marjana Krajnc,

Ugotovitve spletnega anketiranja, izpolnjevanja vprašalnika in delavnice bodo javno predstavljene in gotovo zanimive za javnost in posebej za Zavod za gozdove.

Izvedba delavnice na naši radeljski krajevni enoti in njeni rezultati pa so usmeritve za delo pri nas v Radljah. Še v večji meri se bomo trudili, da v vsa izobraževanja, ki jih izvajamo, vključimo žene v največji možni meri. Niso tiha skupina, ki usmerja gospodarjenje z gozdom, niso uporabnice gozda, ki bi o življenju in delovanju zelenega plašča gozda le malo razmišljale. Veliko vedo, o gozdu razmišljajo v povezavi s kvaliteto življenja, ki jo gozd omogoča v prihodnje. Gozdarji smo dolžni žene vzpodbujati k tvornemu sodelovanju in doprinosu izkušenj v gospodarjenje z gozdom.

Skrbno ravnanje s sadikami pri transportu in sadnji

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd,
Zavod za gozdove Slovenije,
Območna enota Slovenj Gradec

Sadnja je pomemben ukrep gojenja in varstva gozdov. Sadnjo načrtujemo gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije okvirno v gozdnogospodarskem načrtu območne enote in gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske načrtovalne enote za obdobje desetih let, detajlno v vašem gozdu pa v gozdnogojitvenem načrtu. V gozdnogojitvenem načrtu, pri katerem lahko sodelujejo lastniki gozdov, so podani poleg ostalih gozdnogojitvenih vrst del tudi ukrepi obnove gozda. Obnovo gozda lahko izvajamo ob pomoči narave po močnem semenjenju posameznih drevesnih vrst v gozdu z naravno obnovo. Če naravna obnova ni zagotovljena ali pa je zastopanost drevesnih vrst osiromašena v določenem načrtovanem predelu gozda, pomagamo zagotoviti pestrost drevesne sestave z najrazličnejšimi ukrepi umetne obnove. S pomočjo teh lahko izvajamo sadnjo sadik v skupinsko na za sadnjo pripravljeni površini z izpopolnitvijo posameznih vrzeli med naravnim pomladkom ali podsadnjo drevesnih vrst pod delnim zastorom odraslega sestoja, katere so prilagojene senčnim razmeram.

Sadnjo izvajamo v spomladanskem in jesenskem času. Sadike pridobivajo in negujejo za potrebe Zavoda za gozdove Slovenije v drevesnicah. Drevesnice so dobavitelji po gozdnogospodarskih načrtih rastišču ustreznih sadik. Uspeh sadnje je odvisen od kakovosti sadik, od časovno primerne priprave sadik za odpremo v drevesnicah, še posebno pa od skrbnega ravnanja sadik pri prevozu iz drevesnice v gozd in pri sami sadnji.

Pred odpremo sadik iz drevesnice jih za njihov prevzem zadolženi gozdar pregleda. Prevzete sadike morajo biti vitalne, kvalitetne, predvsem pa zdrave. Zaradi vremenskih sprememb se v našem okolju pojavljajo najrazličnejše nove rastlinske bolezni, katere lahko prizadenejo sadike v drevesnicah. Zato so v njih obvezni spomladanski in jesenski zdravstveni pregledi sadilnega materiala. Preglede izvajajo fitosanitarni pregledniki Gozdarskega inštituta Slovenije in gozdarski inšpektorji. Za prevoz sadik lahko poskrbijo v drevesnici. Prevoznika za

sadike lahko organizirajo gozdarji na krajevnih enotah za več lastnikov skupaj. Prevoz mora biti načrtovan na točno določena mesta, kjer jih prevzamejo posamezni lastniki. Sadike morajo biti transportirane iz drevesnice v gozd v čim krajšem času.

Sadike ne smejo biti izpostavljene vetru ali soncu, ker se korenine in koreninice lahko osušijo. Osušitev korenskega pleteža negativno vpliva na nadaljnjo rast transportiranih sadik. Tanke korenine ali koreninski laski imajo zelo pomembno vlogo pri črpanju vlage in hranilnih snovi, zato je zaradi njihove osušitve motena dobava hranilnih snovi, moten je tudi pretok drevesnih sokov po mladi rastlini. Taka sadika fiziološko opeša in je zelo podvržena najrazličnejšim boleznim, še posebno pa raznim glivam, katere lahko onemogočijo njeno nadaljnjo rast. Presaditev sadike iz drevesnice v gozdni prostor povzroči pri njej presaditveni šok. To je čas, ko se v drevesnici vzgojena razvijena sadika prilagaja na naravne, bolj surove rastiščne pogoje v gozdnem prostoru. Z nadmorsko višino je presaditveni šok časovno daljši. Lahko traja več let, da prične sadika nemoteno rasti in se razvijati s polno močjo. Prilagoditev presajene sadike na nove rastiščne razmere in okolje je odvisna tudi od drevesne vrste, velikosti in starosti sadike. Večje in starejše sadike so bolj občutljive na presaditev kot mlajše in manjše.

S saditvijo rastišču ustreznih drevesnih vrst dopolnjujemo naravno pestrost drevesnih vrst v gozdu. Uspeh sadnje ni odvisen samo od pravočasnega in pravilnega izkopa sadik v drevesnici, na nadaljnjo rast presajene sadike vpliva tudi skrbno ravnanje z njimi pri transportu in sami saditvi.

Pri sadikah je pomembno, da so pri prevozu zaščitene pred izsušitvijo. Sadike je potrebno obvezno prevažati na pokriti prikolici ali v zaprtem prostoru. V kolikor prikolica nima ponjave, morajo biti sadike med prevozom transportirane v vrečah ali zaščitene s primernim pokrivalom. Previdni moramo biti pri nakladanju in razkladanju sadik, da jih ne poškodujemo, še posebno moramo paziti na listne popke.

Po končanem prevozu sadik v gozd jih je potrebno takoj zakopati na primerno mesto čim bližje objektu, kjer bomo izvajali sadnjo. Najbolje je, da jih uskladiščimo na samem objektu sadnje. Večkratno prestavljanje sadik iz zemlje v zemljo jim škodi. Na terenu za sadnjo pripravljene in zakopane sadike ne smejo biti izpostavljene soncu. Pred pripeko jih zaščitimo tako, da zakopane pokrijemo z vejami. Sadik ne smemo skladiščiti v jarkih s stoječo ali tekočo vodo ali v z vodo napolnjenih sodih. Pri namakanju sadik v vodi pride do spiranja koreninskih laskov, ki so obloženi s finimi kristalnimi delci. Ti so zelo pomembni za rast in mikorizo (medsebojno sožitje pri prehranjevanju med rastlino in glivo). Sadike v gozdu ne smemo pokriti s polivinilasto folijo, saj pod njo prihaja v sončnem dnevu do močnega segrevanja zraka, kar škodljivo vpliva na njih (venenje popkov).

Prestavljanje sadik iz ene lokacije na drugo ni priporočljivo, saj prihaja pri prekopavanju in prestavljanju do osušitve koreninskih laskov. Ta ukrep je možen samo v primeru, da v višjih predelih zaradi bolj dolge zime saditev še ni možna, sadike pa kljub primernemu skladiščenju v hladilnici drevesnice pričnejo odganjati. Te sadike še pravočasno prestavimo in pravilno zakopljemo na sam višje ležeči objekt.

Priporočljivo je, v kolikor je zemlja zaradi suše bolj suha, da pred sadnjo namakamo sadike v posebej pripravljeno brozgo to je mešanica vode in zemlje. Z brozgo obdane korenine bodo lažje prenesle presaditveni šok zaradi suše. Sadike moramo prenašati do objekta in med sadnjo v sadilnih vrečah ali kakšnih drugih primernih prenosnih sredstvih. V kolikor pride med prenosom do morebitnih poškodb v šope povezanih sadik, je potrebno poškodovane sadike izločiti za saditev. Tudi v času saditve sadike ne smejo biti izpostavljene vetru in soncu.

Uspeh sadnje bo zagotovljen ob upoštevanju nasvetov in navodil vašega revirnega gozdarja za pravilno izvedbo sadnje, predvsem pa od vaše takojšnje in kvalitetno izvedene sadnje.

Informativni gozdarski storži v marec

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd,
 Zavod za gozdove Slovenije,
 Območna enota Slovenj Gradec

Čas hitro beži. Zakorakali smo v prvi spomladanski mesec. Pomlad je v Tešanovcih v Prekmurju oznanila prva štoklja, ki je priletela iz Afrike že začetku marca. Na Koroškem štoklje še ni bilo, čeprav vsako jutro po Koroškem radiu poslušamo, koliko dojenčkov je prejšnji dan prinesla v slovenjgraško porodnišnico. So pa naznanili prihod pomladi prvi zvončki, ki so pognali skozi še deloma zmrznjeno zemljo in pričeli odpirati cvetove v prvi polovici marca.

Za spomladansko živahnost so v slovenskem prostoru poskrbele tudi sive vrane. O njih so se v marcu na veliko razpisali novinarji. Ali jih je preveč, ali delajo škodo, ali so nevarne za ljudi, ali je njihov odstrel zaradi škod potreben, so razglabljali predvsem ornitologi (opazovalci ptičev), lovci, gozdarji, ki se v Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS) ukvarjajo z gozdno in drugo divjadjo ter lovstvom, pa tudi javnost. Sive vrane v današnjih razmerah nimajo naravnega sovražnika, se pa številčno razmnožujejo in se kot zelo pametna bitja prilagajajo razmeram tudi v urbanem območju. Na Koroškem ni evidentiranih večjih škod po vranah, drugje v Sloveniji so.

Eno uro prej smo odprli oči in se zbudili 29. marca, ko smo zakorakali v poletni čas. Spomladansko vzdušje so pričeli prinašati tudi ptiči, ki jih je kljub hladnim jutrom že razganjalo. Uradno naj bi se ženili na gregorjevo, 13. marca. Verjetno je razganjalo v marcu vse, ki jih zanima književnost, še posebno pa 21. marca v svetovnem dnevu literature in poezije.

Premalo se zavedamo pomena vode. Že v osnovni šoli so nas učili, da brez vode ni življenja. Brez vode ne bi bilo ne nas in ne rastlin. Malo je po svetu držav, kjer pijejo vodo iz vodovodnih pip. V Sloveniji je malo krajev, kjer imajo slabo kvaliteto in oporečno pitno vodo. Da imamo na Koroškem zelo kvalitetno vodo, se moramo zahvaliti dobro gospodarjenim gozdom na velikih površinah. Skrb za vodo moramo imeti vsak dan, ne samo 22. marca na svetovni dan vode. Letos so ta dan strokovnjaki

razglabljali po svetu o vodah, ki povezujejo številne države.

Na Koroškem je prevladovalo v marcu predvsem oblačno do delno oblačno vreme, popolnoma jasnih dni je bilo bolj malo. Padavine so se pojavljale v obliki lokalno različnih neviht, v nižinah kot deževne v kombinaciji s sneženimi. V višjih predelih so snežne nevihte dodatno odebelile staro debelo snežno odejo. Najmočnejše je snežilo v hribovitih predelih 6. marca (na Mlinarskem pod Smrekovcem zapadlo več kot 30 cm snega) in 30. marca, ko je sneg pobelil pobočja nad 600 m nadmorske višine. Čez dan je deževno rosilo 2. marca 2009. 30. marca so se čez dan in proti večeru padavine ojačale in povzročale večje težave v zahodnem, severozahodnem, jugozahodnem in osrednjem delu Slovenije, kjer so reke in potoki prestopali bregove. Najnižje marčevske temperature so bile med 5 in 8 °C (29. marec), najvišje dnevne pa med 2 in 15 °C (27. marec). Močnejše je pihal veter v višjih predelih v popoldanskih urah 7. marca. Močnejši sunkovit veter smo najprej občutili v jutranjih urah v Mežiški dolini med 4. in 5. uro 18. marca, v Mislinjski dolini je zapihalo ta dan dve uri kasneje.

In kakšen je bil preprih med koroškimi gozdarji? Spomladanski čas je tudi čas saditve. Zato smo se 5. marca sestali z vodjem oddelka za gojenje in varstvo gozdov ZGS Zoranom Grecsom in direktorico drevesnice Omorika Marine Herman Planinšek na Muti vodje odsekov za varstvo in gojenje gozdov na območnih enotah, za katere pridobivajo sadike za saditev in seme za gozdno proizvodnjo v Omoriki. Sestanku smo prisostvovali Nenad Zagorac (OE Maribor), Aleksander Ratajc (OE Celje), Marijan Denša (OE Celje) in Gorazd Mlinšek (OE Slovenj

Gradec). Seznanjeni smo bili z razpoložljivo količino sadik, se dogovorili o količini sadik za redno sadnjo v zasebnih gozdovih in sadnjo po ujmah poškodovanih in zasmrečenih sestojih v zasebnih in državnih gozdovih, o pričetku prevzema sadik v drevesnici, ogledali pa smo si tudi sadike na gredah. Razdelilnik sadik za sadnjo smo sestavili glede na razpoložljiva proračunska finančna sredstva.

Posajene sadike bo potrebno zaščititi z zaščitnimi sredstvi. V marcu smo na območni enoti pripravili seznam in razdelilnik mrež za skupinsko zaščito, grobo mrežastih in fino mrežastih tulcev, in ga posredovali na razpisu zbranim dobaviteljem. Dobava posameznih zaščitnih sredstev v posamezne krajevne enote bo potekala v aprilu.

10. marca je bilo živahno na Igu v neposredni bližini Krima. Pa ne zaradi medvedov, ki so v bližino te vasi in v Iški Vintgar radi prihajali že pred 30 in več leti, pa ljudje niso delali nobene panike zaradi njih. Živahno je bilo na delavnici, ki jo je organiziral ZGS. Delavnice so se udeležili lovci, gozdarji, lovski inšpektorji in ostali strokovnjaki, ki skrbijo za načrtovanje divjadi v gozdnem in negozdnem prostoru. Na delavnici je predaval tudi naš gozdarski in lovski inšpektor Drago Križan.

Meteorologi napovedujejo letos sušo, v sušnem obdobju pa je požarna nevarnost v naravnem okolju zelo velika. Za požarno varnost v gozdnem prostoru načrtno skrbi javna gozdarska služba. Vsaka krajevna enota (KE) ima izdelan požarni načrt. Gozdarji sodelujejo z gasilci predvsem na področju izobraževanja. Tako je vodja KE Slovenj Gradec Avgust Kunc predstavil načrt varstva pred požari v KE Slovenj Gradec (Mestna občina Slovenj Gradec) 21. marca gasilcem prostovoljnih gasilskih društev in predstavnikom prostovoljnih enot zaščite in reševanja (taborniki, skavti, radioamaterji, konjeniki ...). Izobraževanje je potekalo v prostorih lovske koč LD Podgorje.

Suša in toplo vreme zelo vplivata na razvoj podlubnikov. Njihova prekomerna razmnožitev je odvisna tudi od zdravstvenega stanja gozdnega drevja. Zaradi klimatskih sprememb (dvig temperature za skoraj 1 °C, vse večja pogostost ujm) in sproščenejšega transporta rastlin in lesa iz različnih koncev sveta prihajajo v naš gozdni prostor najrazličnejše

lubadar
učinkovito uničuje
iglavce

Na napad lubadarja opozarjajo:

- sprememba barve iglic
- črvina na lubju in korenčniku
- odpadanje lubja in iglic

Preglejte svoj gozd in pokličite revirnega gozdarja!!!

 ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

žuželke in škodljivi organizmi, ki povzročajo na drevju in grmovju najrazličnejše bolezni. Bolna drevesa fiziološko opešajo in so neodporna proti podlubnikom. Pravočasno ukrepanje, predvsem preventivno varstvo v gozdovih (spremljava naleta in razvoja podlubnikov na kontrolno lovni nastavi pasti, kontrolno lovna drevesa in kupi vej, takojšnji posek še svežih lubadark in po vetru in snegu poškodovanih dreves, sanacija žarišč) tudi pripomore, da se podlubniki ne namnožijo v prevelikem številu. O tem in drugih operativnih ukrepih varstva gozdov je potekala beseda na vsakoletnem operativnem sestanku odseka za gojenje in varstvo gozdov OE Slovenj Gradec. 24. marca so se sestali na OE Slovenj Gradec vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov, vodje krajevnih enot in gojitelji načrtovalci na KE. Z zanimanjem smo prisluhnili gozdarskemu inšpektorju Dragu Križanu.

Lastniki gozdov, ponovno preglejte svoj gozd! V kolikor ste opazili kakšne spremembe ali odkrili žarišče lubadark, svoje opažanje takoj sporočite svojemu revirnemu gozdarju, da se dogovorita o preventivno varstvenih ukrepih. Če se bo nadaljevalo toplo vreme, se bodo pojavila letošnja žarišča v nižinskih predelih že v aprilu. Pozorni bodite tudi na posamezna sušeča se drevesa! V predelih brez snežne odeje s podlubniki napadeno hlodovino takoj spravite do kamionske ceste, drugje pa, ko bo to možno. V kolikor pravočasen prevoz hlodovine v skladišče gozdnih lesnih sortimentov, kjer bodo strojno olupili napadenene hlode, ne bo možen, bo potrebno to hlodovino olupiti, še preden iz nje izletijo hrošči. Upoštevajte navodila in rok izvedbe, ki vam jo bo z odločbo izdal vaš revirni gozdar. Bodimo vestni pri izvajanju preventivno varstvenih ukrepov, da ne bodo iz naših ranljivih pobočij izginili smrekovi gozdovi! Kakšna so po lubadarju uničena območja, si lahko ogledate na Kočevskem in Gorenjskem, kjer so predlani in lani posekali od 80.000 m³ do 300.000 m³ smrekovih in jelovih dreves. Če boste šli na potovanje na Češko in Slovaško, se boste v Tatrah zgrozili ob pogledu na žarišča lubadark, velika 10.000 in več hektarjev. Takšna so zaradi podlubnikov ogolele površine tudi v drugih državah Evrope.

Marec in čebele

Janez Bauer

Pa je le prišla pomlad! Dolgo smo jo čakali, potem pa se je ogrelo kar čez noč. Narava se je prebudila in nas osrečila z zelenjem in cvetenjem, zadehtelo in zacvetelo je iz gozda in travnika.

Tudi pri čebelah je ta nagli prihod toplega vremena povzročil pravi preporod. Od jutra do noči pridno izletavajo in v panju na nogah prinašajo grudice cvetnega prahu, v želodčkih pa vode in tudi kako kapljico medicine. Ob takih dobrotah, ki prihajajo v panj, matica prične silovito zalegati. Poraba hrane v panju se močno poveča in čebele iščejo tiste zadnje zaloge hrane na krajnih satih. Čebelar, ki je lani avgusta dobro nahranil čebele z vsaj 15 kg sladkorja je brez skrbi, saj imajo čebele še dovolj rezervne hrane. Pri čebelarju, ki je varčeval s krmljenjem, pa so čebele lačne in stradajo. Takrat matica ne zalega, čebelja družina se ne razvija in v tako družino se naseli bolezen. Taka čebelja družina nazaduje v razvoju, lahko celo od lakote odmre. Sedaj najbolj prideta do izraza tista čebelarjeva skrb in reklo, da se čebelarjeva sezona prične v avgustu, saj je

ogrevali čebeljo družino. Pri čebeljih družinah, kjer matica močno zalega, se sprosti veliko vlage in taki panji so zadaj mokri. Tudi opaž je premočen, zato ga moramo posušiti. Kot opaž se najbolje obnese penasta guma, saj prepušča vlago in je obenem topla. V takem panju pogledamo krajna sata, če imajo čebele še dovolj medene zaloge. Za normalno preživetje morajo imeti ob sebi vedno najmanj 5 kg medu ali predelane sladkorne raztopine. Drugače jim dodamo kak medeni sat iz zaloge in tako poskrbimo za razvoj. V samo družino ne posegamo, pripravimo pa si nekaj satnic, ki jih bomo dodali ob cvetenju divje češnje. Pri čebelji družini, ki nazaduje v razvoju, pa moramo odkriti razlog nazadovanja. Če

od tega odvisno, kake čebele bomo imeli spomladi.

Ob toplem pomladnem dnevu, ko je temperatura najmanj 14 stopinj, je tudi čas, da pogledamo v čebeljo družino. Prvo informacijo dobimo že ob tem, ko gledamo čebele pri vходу v panj. Čebelam, ki pridno izletavajo, v panj prinašajo obilo cvetnega prahu in so mirne na bradi panja, verjetno nič ne manjka. Pri panju, kjer pride na plano samo tu in tam kakšna čebela, kjer je brada panja posejana z mrtvicami in pročelje popackano, pa lahko sumimo na bolezen ali lakoto. Take panje si je potrebno zapomniti in jim takoj pomagati. Nato stopimo v čebeljak in iz zadnje stene panjev pobere opaž, s katerim smo

ugotovimo, da je družina lačna, ji dodamo sat ali dva medu iz zaloge. Pobere moker opaž, saj je tudi močna vlaga lahko razlog za nazadovanje. Če čebele umirajo v panju in je dno panja pokrito z mrtvicami, potem je tu prisotna bolezen. Takoj obvestimo veterinarja, da pride na pregled in nam svetuje nadaljnje ukrepe. Po končanem pregledu si vse podatke zapišemo v čebelarjev dnevnik, čebele toplo zapažimo in poskrbimo, da čebele v miru opravljajo svoje poslanstvo, to je opraševanje cvetja. Zapolnimo si, da je april eden od odločilnih mesecev v reji in razvoju čebel. Po njem se pozna celo čebelarstvo leto. Konec meseca bodo pa že prvi roji.

Društvo upokojencev Slovenj Gradec izredno delavno

Jože Potočnik

Foto: Š. Merčnik

V soboto, 28. marca 2009, je imelo volilni občni zbor. Udeležilo se ga je več kot sto upokojencev. Janez Gologranc, predsednik društva, ki ga bo vodil tudi v naslednji mandatni dobi, je predstavil izredno bogato razvejano delo, ki so ga opravili upravni odbor, komisije in drugi organi društva. Predsednikovo poglobljeno poročilo so dopolnili predsedniki komisij:

Marta Kuhar je govorila o delu komisije za socialne in stanovanjske zadeve. Veliko skrb so posvečali svojim članom, ki so bili potrebni take pomoči. Marjana Vončina je razčlenila izredno bogato kulturno ustvarjanje in izobraževanje društvenih članov, ki delujejo v petih selekcijah in pojejo v UŽPZ Jelka, ki je sodeloval tudi na tem zboru. O rekreaciji in športu, ki zajemata kar dvanajst selekcij, je poročal Tone Krevh.

Delo komisije za izlete in srečanja je predstavil Janez Paradiž. Poudaril je, da upokojenci v tretjem življenjskem obdobju radi potujejo in spoznavajo naravo in

Društvo upokojencev Slovenj Gradec je za večletno uspešno delo podelilo bronasti, srebrni in zlati znak naslednjim članom društva: od leve sedijo Nanika Čeru, Marta Kuhar, Rafaela Potočnik, Angelca Mihelič in Jožica Presečnik; stojijo Janez Gologranc, predsednik DU, Zala Goričan, tajnica, Tone Krevh, Janez Paradiž, Jože Potočnik in Tone Potočnik.

kulturno dediščino po Sloveniji in čez mejo.

O finančnem uspešnem poslovanju društva upokojencev je poročala Marjana Potočnik, kar je kritično potrdila Milka Urbanč, predsednica nadzornega odbora. Vsa poročila so potrdila, da so bili člani društva izredno delavni in da je slovenjgraško društvo upokojencev med najaktivnejšimi v mestni občini Slovenj Gradec.

Številni udeleženci volilnega občnega zbora so se uvodoma z enominutnim molkom poklonili umrlim upokojencem in častni članici društva Hildi Vaupot. Volilni občni zbor so pozdravili in mu zaželeli veliko uspehov tudi v prihodnje podžupan MO SG Vili Kašnik, Milan Mauzer in predstavniki društev upokojencev iz Dravograda, Šmartna in Starega trga.

Jožefov sejem v Slovenj Gradcu

Mirko Tovšak

Mesto Slovenj Gradec ima bogato tradicijo pri organizaciji sejmskih prireditvev. Če odmislimo razstavo domače in umetne obrti, ki ima v določenem smislu tudi značaj sejmske prireditve, pa so za domačine bolj vabljeni trije sejmi: Jožefov sejem, Pankracijev sejem in Elizabetin sejem.

Nobeden od teh pravzaprav glede na vremenske razmere ni najbolj posrečeno izbran, saj je ob teh praznikih navadno bolj kislo vreme. Jožef se še posebej rad »izkaže« s svojo zimo. V lanskem letu sta tako na Jožefovo veter in sneg kaj kmalu pregnala prodajalce ob stojnicah, no, letos pa je bilo nekoliko bolje. V dopoldanskih urah je bilo na Glavnem trgu, kjer je tudi največ prodajalcev, kar prijetno sončno vreme, popoldne pa so se vremenske razmere spremenile nekoliko na slabše.

Kljub vsemu pa je bilo tudi letos na sejmu veliko prodajalcev, še več pa kupcev. Nekateri so se samo sprehajali med stojnicami in si ogledovali sejmsko blago. Je pa sejem tudi prilika, da se srečamo z znanci in sorodniki, kaj poklepčemo, zato sejem šteje tudi za družabno prireditev. Nekoliko se sicer pozna gospodarska in finančna kriza tudi med sejmskimi kupci, prodajalci pa zato še toliko bolj vneto ponujajo svoje izdelke. Nekatere vrste blaga na sejmu lahko kupimo ceneje kot v trgovinah, je pa seveda včasih pri teh izdelkih toliko bolj vprašljiva kvaliteta. Letos so se organizatorji še posebej potrudili in ob Vorančevem trgu pripravili tudi sejem rabljene kmetijske mehanizacije. Veliko rabljenih kmetijskih strojev za prodajo sicer ni bilo videti, se je pa okoli te mehanizacije sukalo kar nekaj radovednežev. Posebej je treba pohvaliti tisti del sejma, ki je bil namenjen izdelkom domače obrti in ekološko pridelani hrani. Vse te prodajalce so organizatorji postavili v prečno ulico v smeri cerkve sv. Elizabete, tako da so bili ločeni od ostale kramarske ponudbe.

Del sejmišča, namenjen izdelkom domače obrti in ekološko pridelani hrani.

Turistično društvo Mislinja dobilo novo vodstvo

Mirko Tovšak

Mesec marec je tako rekoč mesec občnih zborov, ki jih prirejajo številna društva. Za Turistično društvo Mislinja pa je bil letošnji občni zbor še posebej pomemben, bil je namreč volilni, zato so na zboru izvolili tudi nov izvršilni in nadzorni odbor, izvolili pa so tudi novo predsednico. Ta bo v naslednjem mandatu poizkušala potegniti voz razvoja turizma v gornji Mislinjski dolini hitreje naprej. Člani so se soglasno odločili, da bo njihovo društvo odslej vodila Minka Koprivnikar, nedavno upokojena pedagoginja, sicer pa tudi gospodinja na Adamovi kmetiji nad Mislinjo. Po izvolitvi smo Minko povprašali, kakšni so njeni načrti in cilji pri vodenju njihovega društva.

Minka se vsekakor zaveda, da bi bilo potrebno v Mislinji postoriti kaj več pri razvoju turistične dejavnosti. Samo prireditve, ki so lokalnega značaja (pustni karneval, sankanje v Mislinjskem grabnu, Pozdrav jeseni), so premalo, da bi privabili večje število turistov in tujih gostov v

Minka Koprivnikar mora na domačiji v roke vzeti tudi kuhalnico

Mislinjo. Potrebno bi bilo več storiti pri promociji in urejanju Hude luknje kot naravne znamenitosti skupaj z znamenito sotesko in Tisnikom, ki je s svojimi kraškimi jamami in floro edinstven na tem območju. Minka se zaveda, da imamo Mislinjčani še dolg iz preteklosti – urediti spominsko sobo v rojstni hiši slikarja Jožeta Tisnikarja. To zamisel bo poizkušala tudi uresničiti. Ko je predstavila svoje poglede na izvirne prireditve, ki bi pritegnile tudi turiste od drugod, se je spomnila prvih prireditev ob prižiganju kope na Pirševem domu. Pravi, da bi

podobna prireditev, ki bi vključevala tudi predstavitev osebnosti iz bogate zgodovine Mislinje, fužinarstva ter holcarije ob primernem kulturnem programu prav gotovo pritegnila tudi obiskovalce od drugod. Mislinja v letu 2009 praznuje nekatere pomembne jubileje: 770-letnico omembe Valdeka nad Doličem, 180-letnico izgradnje ceste skozi Hudo luknjo, 110-letnico izgradnje železnice skozi Mislinjo, prav tako 110 let, odkar je ugasnil zadnji plavž na mislinjskem območju, ter 285-letnico pričetka železarstva na njihovem območju. Veliko razlogov torej, da bi te jubileje tudi dostojno proslavili. Računali so tudi, da bo ob tej priliki izšel priložnostni zbornik, pa bo menda na željo župana ta dogodek prestavljen v naslednje leto. Tudi sejemska dejavnost je bila nekoč pomembna v tem kraju, vendar je kasneje zamrla; razen kramarskega sejma v Šentilju na cvetno nedeljo. Minka pravi, da bi bilo morda dobro obuditi tudi druge oblike sejmskih prireditev, predvsem s področja predstavitve izdelkov domače obrti, izvirnih kmečkih, ekološko pridelanih proizvodov, zeliščarstva in morda še kaj. Zaveda se tudi, da največ prihodkov občina lahko pričakuje od pobrane turistične takse na Kopah. Turistični objekti na tem območju namreč sodijo v domačo občino in bi bilo morda potrebno še kaj storiti, da bi se turizem na tem delu Pohorja še hitreje razvijal.

Na občnem zboru Turističnega društva Mislinja je bil tokrat prisoten tudi Peter Cesar, ki je ravno v tem času prevzel vodenje Turističnega društva Slovenj Gradec. Zagotovil je, da bo njihovo društvo tesno sodelovalo z društvom iz Mislinje, saj je Mislinjska dolina skupaj s Pohorjem v turističnem smislu nerazdružljiva celota in bilo zato primerno marsikatero akcijo tudi skupaj načrtovati. Opozoril pa je tudi na izvirnost idej, saj lahko le tako ob močni turistični ponudbi v drugih krajih Slovenije tudi pri nas ponudimo nekaj novega in izvirnega, kar bo pritegnilo večje število turistov na to območje.

Skupna fotografija članov Turističnega društva na izletu v Srbiji

Izkušnje smo nabirali med rejci na avstrijski strani

Milena Tretjak, inž. rač., abs. arg.

Enaindvajsetega marca, vetrovno soboto, smo se člani upravnega odbora Združenja rejcev slovenske hladnokrvne pasme odpravili strokovno dopolnjevati na avstrijsko stran.

Program je bil pester in je obsegal ogled oljarne, hleve proste reje konj in goveda, hlev Marjana Čika in njegove črede konj, strokovno šolo Goldbrunnhof ter žrebetišče v Ossiachu.

Strokovna šola Goldbrunnhof na Avstrijskem vključuje več vrst podprogramov, kjer je mogoče pridobiti različne nazive poklicev. Zanimiva je njihova zunanja urejenost in možnost praktičnega izobraževanja, kar prikazujejo tudi slike.

Žrebetišče v Ossiachu na tisoč metrih nadmorske višine, šteje nekaj čez dvajset konj, ki bodo priznani kot plemenjaki. Večje število je enoletnih norikov ter haflingerjev ter nekaj dvoletnikov prav tako pasme norik in haflinger, kateri bodo letos zapustili žrebetišče.

Hlev proste reje govedi v Ossiachu

Strokovna šola Goldbrunnhof

Zelo komfortno urejen hlev za izvajanje dijaškega praktičnega dela

Teleta v lesenih iglujih

Pujsi imajo možnost zunanjega izpusta; te nato dijaki zakoljejo v šolski klavnici za potrebe šole in si s tem pridobijo praktične izkušnje

Urejene pregrade za napajanje malih telet

Hlev z izpustom enoletnih haflingerjev in norikov

Konji so v zelo dobri kondiciji, k čemur pripomore izpust

Ločeni dveletni žrebci pasme haflinger

Žrebci noriki, ki bodo zapustili žrebetišče

Sejem gradbeništva Skopje 2009

Zdenko Pleše

V Skopju, glavnem mestu Republike Makedonije, je potekala na Skopskem sejmu v mesecu marcu 2009 poslovna prireditev, namenjena predvsem gradbeni in arhitektonski stroki od temeljev do

Študentje skopske gradbene fakultete so z zanimanjem prisluhnili vodji komercialne GG Slovenj Gradec Borutu Tasiču

Zanimanje za naše izdelke je bilo veliko

končne notranje ali zunanje ureditve bivalnega objekta. Na sejmu so se predstavili številni razstavljalci iz Makedonije in drugih držav: Albanije, Bolgarije, Grčije, Hrvaške, Srbije, Turčije in drugod, posebej pa je potrebno poudariti, da je bilo na sejmu prisotnih precej slovenskih podjetij, med katerimi se je predstavilo tudi podjetje Gozdno Gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., s svojo poslovno koncepcijo Od gozda do hiše.

Razstavni prostor, na katerem je bil predstavljen le en del lesene hiše, ki se izdeluje v Smreki, d. o. o., iz Gornjega

Grada, je med številnimi obiskovalci sejma vzbudil precej zanimanja. Razstavni prostor so obiskali tudi študenti »Univerzitetna Sv. Kiril i Metodij« Gradbene fakultete v Skopju s svojimi profesorji. Na številna vprašanja so dobili strokovne in zanimive odgovore vodje komercialne v GG SG g. Boruta Tasiča.

Poslovno lahko gradbeni sejem v Skopju ocenimo pozitivno, kajti tam smo navezali številne stike glede prodaje konstrukcijskega lesa kot tudi možnosti plasmaja lesenih hiš na področju Makedonije in sosednjih držav.

Bršljanke pojejo že štiri leta

Franc Jurač

Pred štirimi leti so se žene in dekleta iz območja Turiške vasi zbrale in ustanovile

Nastop v Turiški vasi v aprilu, kjer so hkrati počastile tudi praznik žensk.

pevski zbor z imenom Bršljanke. Hitro so se naučile nekaj pesmi in začele takoj nastopati. Svoj repertoar so dopolnjevale z novimi pesmimi in nanizale kar lepo število nastopov v domačem kraju in drugod.

Velikonočni snop

Franc Jurač

Društvo kmetič Muta, ki je bilo ustanovljeno leta 1992, je tudi letos v predvelikonočnem času pripravilo prireditev in prikaz izdelovanja snopov na Muti. Obiskovalci so si lahko ogledali, kako nastajajo snopi ter jih kupili, na prodaj pa so bili tudi kvačkani pirhi in drugi velikonočni okraski.

Izdelovali so velikonočne snope

Priprava drv za zimo

Franc Jurač

Lepo aprilsko vreme mnogi izkoristijo tudi za pripravo drv za zimo. V Trbonjah je Edvard Ferk z vnukoma Nejcem in Mitjo pripravljaj in zlagal drva. S tem delom so pohiteli, da bo še dovolj časa in lepega vremena za sušenje drv do prihodnje zime.

Edvard Ferk z vnukoma Nejcem in Mitjo

Ob dnevu žena v Doliču

Franc Jurač

Ob prazniku žena so otroci doliškega vrtca in osnovne šole pripravili lep kulturni program za svoje mame in babice ter učiteljice. S petjem, plesi in recitacijami so jim polepšali aprilsko nedeljo.

Na pokopališču v Šmartnem padle ciprese

Franc Jurač

Na pokopališču v Šmartnem pri Slovenj Gradcu so pred tridesetimi leti zasadili alejo cipres, ki so delale senco potki ob grobovi. Visoko zrasla drevesa niso več služila svojemu namenu, zato so jih gozdni delavci podrli. To so naredili zelo strokovno, saj so morali delo opraviti tako, da niso poškodovali spomenikov.

Pisani snopi

Franc Jurač

Na cvetno nedeljo je bilo tudi letos povsod živahno, ko so po naših krajih nesli k blagoslovu velikonočno zelenje. Posnetek je iz Šentflorjana v Doliču.

Ekološka kmetija Robač

Martina Cigler, abs. agr.

Zime je konec in vse že zeleni, vsi se veselimo toplega sonca in lepih dni. Prve znanilke pomladi so že odcvetele, so pa tu narcise in tulipani, ki nas bodo razveseljevali tja do poletja, ko pridejo na vrsto regine in irisi pa vse ostale rožice. Ker je kopno, se rada podam kam v hribe in obiskujem hribovske kmetije ter odkrivam njihove čare in običaje; ena takih je odmaknjena kmetija Robač nad Mežico.

Nova hiša

Z leve: Jurij, Jerica in Karel

Ta kmetija ima kar pestro zgodovino in je tu, odkar pomnijo ljudje, je tudi ena izmed najstarejših kmetij v Mežiški dolini nasploh. Staro hišo so na žalost že podrli in namesto nje je zdaj tam vrt, poleg pa stoji lepa velika nova hiša.

Predniki so bili trdi kmetje, gospodarjev oče se je ukvarjal s kmetijstvom, z gozdarstvom in poleg tega je pri rudniku Mežica vozil s konji, ker ni bilo dovolj zaslužka samo s kmetijstvom. To strmo hribovsko kmetijo je gospodarjev oče

kupil l. 1938. Pri hiši je bilo deset otrok, od katerih sta dva že umrla; hčerko Pavlo, staro komaj 19 let, je na travniku zadela strela. Ja, življenje včasih piše nepojmljivo žalostne zgodbe.

Včasih so sejali vse vrste žit, kot so starosvetna pšenica pira, proso, bar, ajda in starosvetna rž, imenovana pempka. Vso moko za kruh so pridelali doma. Danes tudi sejajo še rž in ajdo, iz katere meljejo moko, prav tako iz rži doma pečejo kruh, imajo pa tudi mlin za žita.

Včasih so vsa dela opravljali ročno: košnjo, žetev, mlatenje in t. i. »štrajfanje«, danes pa že imajo stroje.

Pred hišo stoji velik lep hlev, ki je bil od l. 1938 enkrat obnovljen. Sedaj ga bodo do l. 2014 preuredili v hlev za prosto rejo. V njem imajo 15 burskih koz s kozlički, 9 govedi s telički in 2 prašiča za lastne potrebe.

Na kmetiji gospodarji družina Peršak, ki šteje gospodarja Karla, gospodinjo Jerico in njune tri otoke, sina Jurija ter hčerki Ireno in Olgo, ki pa sta že šli od doma. Doma je bodoči gospodar Jurij, ki poleg kmetovanja hodi še v službo, saj se samo od kmetije ne da preživeti.

V ekološkem načinu kmetovanja so že od l. 1998 in bodo tudi ostali; gospodar pravi, da zaradi ohranjanja narave in naravnega pridelovanja hrane. Imajo pa smolo, da so kontrolorji vsako leto našli prekomerno vsebnost cinka in svinca v zemlji in zato vsa leta niso prejeli certifikata, tega so prvič dobili lani. Ja, aktivnosti žerjavske industrije imajo kljub čistilnim napravam posledice za celo zgornjo Mežiško dolino še danes; oj, ta človeška nespamet.

Gospodar dodaja, da umetnega gnoja in škropiv niso nikoli uporabljali, živeli so vedno z naravo in ko so še sejali koruzo, so seveda vsa dela od okopavanja in pletja opravili ročno, koruzo pa se jim ni obnesla, zato so jo nehali sejati. Na vrtu imajo sezonsko zelenjavo, nekaj krompirja in fižol.

Posestvo obdaja velik sadovnjak z 61 drevesi, ki jih gospodar sam cepi in pomlajuje. Imajo same stare sorte, od hrušk, jabolk, češpljev, češenj do orehov. Iz sadja stiskajo mošt, ki ga je vsako drugo leto dosti, in kuhajo žganje, ki ga tudi prodajajo.

Gospodarjev velik hobi so čebele. Bil je čebelar več kot 50 let in čebele ga nikoli niso napadle, ker je imel roko za delo z njimi. Ima tudi veliko diplom in priznanj za kakovost medu, včasih pa je bil najboljši čebelar v Mežiški dolini. Kljub letom sta Karel in Jerica še čila in trdega zdravja, tako da lahko še delata. Za naslednika pa se ni treba bati, saj je doma sin Jurij, ki skrbno gospodarji, kar se vidi po lepo urejeni domačiji.

Hlev

Gospodarsko poslopje

Čreda koz

Gospodar rad posedi ob svojem čebelnjaku

V bližini hiše stoji 300 let star kostanj

Marjan Tomšič – gost v Knjižnici Dravograd

Milena J. Cigler

18. marca je Knjižnica Dravograd gostila zanimivega pisatelja Marjana Tomšiča.

Povedal je, da je po rodu Štajerec, doma iz Rač pri Mariboru. Tam in v Slivnici je hodil v osnovno šolo, nato pa je obiskoval gimnazijo v Mariboru. Najprej je nameraval študirati kemijo, nato pa si je premislil in se je odločil za študij slavistike v Ljubljani.

Kot slavist je poučeval na Grahovem pri Cerknici, nato pa dolgo vrsto let na dveh istrskih šolah, OŠ Merezige in OŠ Gračiče. Tu je s svojimi učenci zapisoval istrske »povedke«. In po tem je pravzaprav najbolj prepoznaven, po delih iz istrskega okolja.

Ker sem že dolga leta naročnica Fontane iz Kopra, sem dobila v roke njegova dela iz istrskega okolja ravno preko te revije. Tako sem prebrala Kažune, Šavrinke I, II, III in Oštrigece. Iz Šavrinskih zgodb mi je najbolj ostala v spominu zgodba o Mariji Franci, ki je bila izredno razgledana in pogumna ženska, kljub temu da ni imela možnosti, da bi se šolala. Kot je Tomšič zdaj povedal, je pri njej tudi stanoval in jo večkrat spraševal za nasvete. Marjan je bil zaposlen tudi kot novinar na Radiu Koper, pri Primorskih novicah in pri Delu.

Tomšičeva proza izhaja iz duhovnega in socialnega okolja Šavrinskih Brd, istrske preteklosti, njenega jezika, življenjske vztrajnosti in odpornosti njenih ljudi.

Znane so tudi novele Aleksandrinke, katere je posvetil opisu življenja deklet, ki so iz nuje »s trebuhom za kruhom« odšle v severno Afriko, to je v Aleksandrijo, in se tam udinjale kot služkinje pri bogatih družinah, nekatere pa so si bile prisiljene služiti kruh tudi v »najstarejši obrti«, saj domov niso smele priti brez denarja, to je namreč veljalo za sramotno. Izpovedi teh deklet so presunljive in žalostne, polne poniževanj in prezira, a so v mislih na lepšo bodočnost doma v Istri vse to stoično prenašale. Tomšič ima ogromen pisateljski opus, tako da vsega ne morem naštet. Naj omenim, da je dobil več priznanj in nagrad, od nagrade Prešernovega sklada do Kocjančičeve nagrade za istrski ciklus in mednarodne nagrade besede brez meja za mladinsko delo Katka in Bunkec, Trento 2001.

V njegovih delih prevladujejo magični realizem, znanstvena fantastika in psihofantastika, satira, humoreska, komedija, groteska, ljubezenske zgodbe, modrostne oz. filozofske zgodbe, socialnopolitična proza, svet otroške domišljije idr.

Njegovi znani romani so Grenko morje, Urok polne lune, Ti pa kar greš, Kafra, Zrno od frmentona idr. Naj povem, da je monodrama Bušca jaz, Bužec ti, ki jo izvaja Saša Pavček, napisal on.

Marjan je bil v preteklosti večkrat na našem koncu, in sicer ga je prijateljevanje z Janijem Riflom pripeljalo do Mihaele Lenart in vsi skupaj so se podali tudi na pohod na Uršljo goro, o čemer piše Mihaela v svoji knjigi Utrinki izpod Uršlje gore.

Povedal je, da se kot Štajerec počuti izkoreninjen, saj nikjer ni doma: na Primorskem je Štajerec, na Štajerskem se ne čuti več doma.

Povedal je tudi, da je kot otrok doživel grozote vojne od blizu, zato ne more pisati o vojni in res nima nobenega dela, ki bi zajemalo tovrstno problematiko. Veliko je študiral Junga in zato tudi ciklus sanjsko predelanih zgodb. Večer je bil izredno zanimiv; Marjan se sicer brani, da ni govornik, a kar je povedal, je bilo globoko, življenjsko in zanimivo.

SMRČANJE UBIJA

Noč za nočjo na postelji ležim
ter vsa budna v strop strmim.
Spanca žal od nikoder ni,
ker moj mož preveč smrči.

Zunaj polna luna sije,
z medlimi žarki me oblije,
jaz pa budno premišlujem,
kako se naj mojemu »smrčalcu«
maščujem.

Ko se zvečer poleg njega uležem
in daljinca mu prestrežem,
ko ga prepričam,
da se dobra kriminalka na POP-u vrti,
se na desno stran zavali,
pa že zaspi in že smrči.

Ga nežno po roki pobožam
ter se na postelji popolnoma zožam,
za hip res malo preneha, se umiri,
a že naslednji hip še huje smrči.

Ko mene to razjezi,
ko moja roka moč v mišice dobi,
ga s pestjo po telesu »ruknem«
ter čisto tiho nazaj pod odejo smuknem.

Seveda se moj dragi prebudi,
pa na mene zarohni:
»Če me še samo enkrat ti vžgeš,
si voljna, vstani, lahko greš!«

Mu udarec seveda zatajim,
se Francoza naredim
in se poleg svete jeze naj
le pritajeno nasmejim.
Da je le sanjal, ga prepričujem
in kakorkoli že,
ponovno spet smrčanje čujem.

Mojega dragega nič ne moti,
spet je na »smrčalski« poti,
pa cmokam, božam, molim,
vzamem aspirin,
zelo se trudim,
a pri najboljši volji ne zaspi.

TOP SHOP v resnici mrzim,
a naslednji dan le blazino Couture
naročim,
ko pa jo dobim,
vsa nesreča ugotovim,
da je v stanovanju nikamor ne stiščim.
Imam namreč premajhno stanovanje
in spet odšle so v prazno prelepe,
»brezsmrčalske« sanje

Sem mu za darilo kupila
SNORE NO MORE,
me je vprašal:
»A ti misliš, da sem nor?«
Pa sem ga prepričala,
da si je napravo na zapetje dal,
ne boste verjeli,
nič več ni smrčal,
a je žal
motorček v napravi
tako močno brenčal,
da mi je spet ves spanec pobral.

Nič na svetu ne pomaga,
da karkoli naredim,
se pač nobeno noč
pošteno ne naspim.
Posledično na balkonu sedim
in o ljudeh, ki sladko spijo,
premišlujem,
seveda sama sebe pomilujem,
obenem pa na ušesa vlečem
in ugotovim,
da je eden od naju pa le srečen!

Irma Marija Zajc

Lovska pesem in rog spet navdušila Korošce

6. srečanje koroških lovskih pevcev in rogistov

Franc Rotar

Foto: F. Rotar

V zgornji Mežiški dolini, kjer se ob vznožju Obistovih peči, Ludranskega vrha in Tebra, nad katerim mogočno kraljujejo Smrekovec, Olševa in Peca, sicer ozka dolina spet nekoliko odpre, utesnjeno leži nekoč »knapovski«, »olcarski« in »furmanski« kraj Črna. Črna doma in v tujini ni poznana samo po večstoletnemu rudarjenju, zadnje čase spet bolj tudi zaradi novih odkritij škodljivosti svinca v zemlji, ampak po bolj pozitivnih stvareh. Zlasti po obširnih gozdovih, ki jim je rudarjenje in kar nekaj velikih gozdnih požarov v sedemdesetih letih preteklega stoletja vendarle vsaj malo prizaneslo. Za kar gre brez dvoma zahvala tamkajšnjim kmetom in gozdarjem, ki z njimi vestno in strokovno gospodarijo že mnoga desetletja.

Ubranimu petju in lepim melodijam lovskih rogov so z velikim zanimanjem prisluhnili tudi (od desne) Mirko Kumer, Marjan Fortin, Janez Švab, Branko Kurnik, Jože Logar, Dušan Leskovec, Jože Gril in mnogi drugi

Črna je prepoznavna tudi po klenih, prijaznih in pridnih ljudeh. Znana je tudi po tem, da v centru kraja stoji **Plečnikov** spomenik NOB, po Rudarskem muzeju in spomeniku mežiškimi in črnjanskimi »knapom« (delo akademskega kiparja **Mirsada Begiča**). Tudi velika lesena skulptura črnjanskega »olcarja«, ki stoji pred gozdno upravo, ter skalna votlina v samem centru, v kateri desetletja domuje močan prepariran medved, jo delata prepoznavno. Vedno bolj znana je tudi zaradi smučarskih

V imenu koroških lovcev je udeležence nagovoril tudi spoštovani koroški lovski funkcionar Dušan Leskovec, univ. dipl. inženir gozdarstva, predsednik Koroške lovске zveze.

uspehov več generacij Črnjanov, v zadnjih letih **Tine Maze** in **Aleša Gorze**. In ne nazadnje tudi po tem, da v črnjanski občini uspešno delujejo člani kar treh Lovskih družin: Bistra, Koprivna–Topla in Pogorevc. V Črni, kjer živi le okrog 3.600 prebivalcev, kjer na veliko prepevajo črnjanski »pobi in dečve«, kjer še vedno radi igrajo na citre in na frajtonarice, tam, kjer domačini znajo ceniti vsakršno kulturno in športno dogajanje, sta se zadnje marčno soboto in nedeljo zgodili največji lovski kulturni prireditvi v Mežiški dolini in na Koroškem. V okviru 42. lovске razstave Mežiškega LGB, katere organizator je bila LD Koprivna–Topla, je potekalo tradicionalno srečanje koroških in štajerskih lovskih pevcev in rogistov. Nov veliki uspeh ne gre pripisati samo Koroški lovski zvezi, ki iz leta v leto (deluje šele dobrih osem let) s svojim uspešnim delovanjem preseneča na mnogih področjih, zlasti na kulturnem, ampak predvsem lovskim pevcem in rogistom. KLZ ni prepoznavna samo zaradi nekaj več kot 1.100 lovcev, temveč tudi zaradi bogate lovске kulture. Znotraj nje namreč delujejo kar trije lovski okteti in od letos dalje tudi dve skupini rogistov. Letos je v sodelovanju s črnjansko občino in LD Koprivna–Topla, ki jo uspešno vodi vsestranski starešina Gregor Vrabič, pripravila res nepozabno lovsko kulturno prireditev. Tudi letos so se na vabilo Koroške lovске zveze in Komisije za izobraževanje, kulturo in odlikovanje, na čelu katere je Dušan Kudrnovsky, sicer starešina LD Dravograd, odzvale lovске glasbene skupine s te in one strani Pece ter Štajerske. Lovski pevci in rogisti: LD Podgorje, LD Prežihovo–Kotlje, LD Peca–Mežica, člani avstrijsko-slovenskega Kluba prijateljev lova Koroške ter skupin rogistov, LD Muta, LD Zeleni vrh–Vuzenica, KUD Pohorski rogisti iz območja LZ Maribor in Savinjski rogisti SK Zveze lovskih družin

Celje, ki se sicer tradicionalno udeležujejo koroške lovске glasbene prireditve. Slednji so letos še posebno presenetili z dobrim petjem in pihanjem v lovске rogove.

V kulturnem domu v Črni, kjer so lovci iz sedmih lovskih družin iz Mežiške doline (LD Koprivna–Topla, LD Bistra, LD Pogorevc, LD Peca–Mežica, LD Jamnica–Prevalje, LD Strojna–Ravne in LD Prežihovo–Kotlje) postavili zelo zanimivo pregledno lovsko razstavo, se je odvijalo vsečno in zanimivo sobotno lovsko druženje. Da sta lov in lovška kultura že stoletja trdno povezana, se je še kako pokazalo tudi v Črni. Prvič se je namreč zgodilo, da so lovске in domače pesmi in lepe melodije lovskih rogov odmevale med močnimi in zanimivimi trofejami koroške divjadi. Veliko je bilo takih, ki so v Črni sploh prvič v živo doživeli lovsko glasbeno kulturo. Združenim pevskim skupinam je dirigiral cenjeni koroški zborovodja Tone Gašper iz Mislinje. Združene rogiste, letos so med njimi prvič igrali tudi rogisti iz Vuzenice, je vodil Andrej Pungartnik, sicer vodja muških rogistov. Tudi tokrat so za pravo presenečenje poskrbeli lovski pevci in rogisti s samostojnimi nastopi. Ubrano petje in kvalitetno igranje na lovске rogove je doobra napolnilo duha slehernemu obiskovalcu.

Svoj prispevek srečanju je dal tudi koroški lovski umetnik, mizar in mladi gospodar Ratihove kmetije, ki leži ob vznožju Raduhe in Olševe, Jože Potočnik, član LD Koprivna, ki je v avli kulturnega doma razstavil svoje unikatne izdelke iz lesa. Prečudovite slike divjadi in koroške krajine je razstavljal tudi domačin Milan Pečovnik, upokojeni rudarski nadzornik. Učenci OŠ Črna so se odzvali na povabilo organizatorja in na veliko pisali spise in risali risbe na temo narava in divjad. Spise, kot bi jih pisali odrasli, osveščeni ljudje, ne pa učenci zadnjih razredov osnovne šole, ter prečudovite risbe narave in divjadi, so občudovali mnogi obiskovalci, ki so do zadnjega napolnili kar veliko dvorano kulturnega doma. K poživitvi srečanja je zagotovo prispevala tudi otroška folklorna skupina OŠ Črna, ki je v koroški narodni noši korajžno nastopila in z vriskanjem odplesala nekaj koroških plesov. Skratka, sobotni lovski večer je bil bogat, privlačen in nepozaben morda tudi zaradi skrbno izdelanega scenarija, ki ga je tudi tokrat napisal in nad njim bdel koroški lovski animator za kulturo Franc Rotar. Zlasti pa zaradi domačinke, Tadeje Germadnik, ki je nadvse vsečno in profesionalno povezovala prireditve. Tadeja je namreč sodelavka Koroškega radia in RTV Slovenije. Da ji tudi lovstvo ni tuje, pa imajo zasluge njeni sorodniki lovci.

Verjetno ni treba posebej poudarjati, da tradicionalna koroška lovška glasbena prireditev zagotovo nekaj velja v slovenskem prostoru. Podobnih prireditev se v Sloveniji ne zgodi veliko! Da si je koroško srečanje vredno ogledati, ga doživeti, so s svojo prisotnostjo dokazali tudi častni lovski in drugi gostje. LZ Slovenije sta zastopala podpredsednik Branko Kurnik, sicer tudi predsednik LZ Maribor, in predsednik

komisije za kulturo in stike z javnostjo Marjan Fortin, sicer rojen Črnjan. Iz Koroške lovske zveze so poleg predsednika Dušana Leskovca in strokovnega tajnika Franca Praznika prišli še člani upravnega odbora in raznih komisij. Povabilu se je odzvalo tudi kar nekaj predstavnikov 19 koroških lovskih družin. Občino Črna je zastopal župan Janez Švab, član LD Bistra. Črnjanska občina je namreč bila eden od pokroviteljev letošnjega srečanja. Med množico navdušenih obiskovalcev smo opazili tudi predsednika Kluba prijateljev lova iz Celovca Mirka Kumra – Frica z lovskimi tovariši, Franca Košutnika, lovskega mojstra za okraj Velikovec na avstrijskem Koroškem, in mnoge druge. Srečanja se je udeležilo tudi nekaj kmetov in lovcev v Javorja, iz Bistre in Koprivne. To je spet dokazalo, da lov in kultura še kako povezujeta ljudi. Spet se je izkazalo, da prava kmečka, »olcerska« in »jagerska« družina že od nekdanj složno

veliko število lovcev v zgornji Mežiški dolini ni slučaj. Že David Ungnand je v urbarju za grofijo Pliberk v 16. stoletju zapisal, da tu izvaja lov dvanajst kmetov, ki plen oddajo grofiji, za to pa dobijo plačilo bodisi v obliki denarja ali mesa. Torej, že takrat je bilo potrebno imeti dobro znanje in izkušnje, da so lahko kmetje trajno in enakomerno zalagali grofijo z mesom. Bogata, več kot štiristoletna lovska tradicija, je tod pustila bogat pečat!«

Vrhunec 6. srečanja v Črni je zagotovo bil, ko sta Branko Kurnik in Dušan Leskovec najvišje lovske odlikovanje LZ Slovenije, red za lovske zasluge I. stopnje, izročila dolgoletnemu lovskega funkcionarju Jožetu Logarju, članu LD Prežihovo, prvemu predsedniku Mežiškega LGB in pobudniku za ustanovitev Lovskega okteta LD Prežihovo. In presenečenje, ko je Jože Gril, član LD Ribnica, sicer najuspešnejši slovenski

Jože Logar je član Lovske družine Prežihovo že 53 let. V svojem dolgoletnem lovskega poslanstvu je odgovorno opravljal mnoge funkcije v organih matičnega LD in širše. Bil je tudi prvi predsednik Mežiškega LGB in to funkcijo opravljal kar osem let. Tudi v območni Lovski zvezi Maribor, katere podpredsednik je bil, je deloval osem let. Jože je veliki zagovornik zdrave narave, okolja in gozdnih živalih, zlasti tistih, ki so ogrožene.

Kot gozdar in dolgoletni direktor TOK na Ravnah je več kot tri desetletja z veliko vneme in z odgovornostjo pomagal modernizirati kmečko podeželje. Velik je tudi njegov prispevek lovu in lovske organizaciji. Vedno je bil pripravljen priskočiti na pomoč posameznim lovske družinam v Mežiški dolini pri gradnji njihovih lovske koč, domov in drugih objektov v lovišču. Bil je eden izmed organizatorjev prvih cenitev lovske trofeje in razstav v Mežiški dolini. Poseben pozitiven odnos je imel tudi pri saniranju škod, ki jih je v naravi naredila divjad. Jože Logar je s svojim nesebičnim delom veliko prispeval k ugledu in razvoju slovske lovske organizacije tako na strokovnem kot materialnem in kulturno-športnem področju. O problemih gospodarstva, podeželja in lovstva je razpravjal in objavjal tudi v reviji Viharnik. Skrbno je zbiral in arhiviral pododgovano lovske dokumentacije svojega očeta, lovskega funkcionarja, in sicer od leta 1900 dalje. LD Prežihovo je ob svoji 60-letnici izdala svoj zbornik. Velik del njene zgodovine je bil skrbno zapisan prav v njegovih lovske arhivih. Zagotovo je Jože s svojim delom v več kot polstoletnem obdobju pustil globoke sledi v lovstvu in lovske organizaciji tako v Mežiški dolini kot tudi v ostalem slovskem prostoru.

Za prispevek slovskega lovstvu je prejel priznanje in odlikovanje Lovske zveze Slovenije: znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. stopnje in red za lovske zasluge II. stopnje. Poleg lovske je prejel tudi občinska in državna priznanja za ustvarjalno delo na gospodarskem in družbeno-političnem področju.

Na predlog LD Prežihovo, sklepa Komisije za izobraževanje, kulturo in odlikovanja, ter upravnega odbora Koroške lovske zveze ga je za njegov neprecenljiv prispevek pri ohranjanju narave in vseh prstoživečih živalske vrste ter pri razvoju lovstva in lovske organizacije Lovska zveza Slovenije v tem letu odlikovala z redom za lovske zasluge I. stopnje, so med drugim zapisali v obrazložitve člani LD Prežihovo Kotlje.

Z (ne)uradno himno slovske lovcev »Pozdravljeni nam lovci vsi ...« so združeni pevci pričeli letošnje srečanje koroških lovske pevcev in rogistov v Črni. Združeni rogisti so za uvod zaigrali Hubertovo koračnico.

povezuje preproste ljudi, ljubitelje zelene bratovščine, varuhe narave in divjadi. Tudi pozdravni nagovori Leskovca, Švaba, Kurnika in Fortina so to potrdili! Zlasti pa so si bili enotni, da slovske lovske organizacije ne dela veliko in prepoznavno samo več kot stoletna skrb za naravo in divjad, ampak jo bolj složno in povezano dela tudi njena lovska kultura. Zato se mora ta tudi v prihodnje še bolj širiti in plemeniti, da bo še bolj trden most povezave med slovske lovci in zamejske lovci ter drugimi občani. Delovanje lovske kulture na Koroškem naj bo zgled in vodilo tudi drugim v Sloveniji, je bilo večkrat slišali v Črni. **»Kultura človeka bogati in plemeniti. Za nas lovce je še posebej pomembna naša lovska kultura, ki je del narodne kulture. Je naš odnos do vseh ljudi, prijateljev, narave ter do vseh živih bitij. Naše tradicionalne prireditve so eden od načinov, da pokažemo javnosti tisto, kar že stoletje imamo in negujemo. Torej lovske kulture, ki je vedno bolj pomembna tudi pri pridobivanju in povrnitvi ugleda ter spoštovanja slovske lovske organizacije,«** je v pozdravnem nagovoru med drugim povedal Dušan Leskovec. Janez Švab pa je dodal: **»Naš kraj ima vsekakor bogato lovske tradicijo, zato**

oponašalec jelenjega rukanja, prvič na Koroškem demonstriral novo zvrst lovske kulture. Gril je z odličnim rukanjem presenetil in zmedel marsikatero »jagro« s te in one strani Pece in iz solčavskega konca, ki že desetletja ruk jelenov doživljajo v naravi. Pri uspešni predstavitvi sekcije slovske »rukačev« je sodeloval tudi znan televizijski športni novinar Marjan Fortin. Nepozaben črnjanski lovske glasbeni večer bo brez dvoma slehernemu obiskovalcu ostal v lepem spominu. Ne samo zaradi ubranega petja, lepih melodij rogov, ki gredo pod kožo in polnijo duha, ter vzorno urejene lovske razstave, ampak tudi zaradi snidenja starih lovske prijateljev in znancev. Stiskov rok in tudi rosnih oči. Tudi po sproščenem zaključku, ki se je dolgo v noč odvijal v črnjanski gostilni Drofelnik, v katero sploh radi zahajajo mnogi tamkajšnji kmetje, gozdarji, gozdni delavci in lovci, se ga bodo mnogi spominjali. Da je lovske društvenje bilo nepozabno, gre zahvala tudi prijazni in neumorni lastnici gostilne Veri Pumpas ter njeni domači kuhinji.

Literarni maraton

Milena J. Cigler

Svetovni dan poezije smo sklenili z literarnim maratonom javnim branjem poezije. Nastopili so različni avtorji vseh generacij in slogov. Tako se je primerilo, da so nastopile babica, mama in sin oz. vnuk (Marjeta Hohnjec Zvonar, njena mati Marija in sin Andraž).

Zastopana je bila predvsem zgornja Mežiška dolina, tudi Društvo literatov Mežiške doline.

Nekateri so brali svojo, nekateri pa tujo literaturo. Tako smo slišali pesmi Ferija Lainščka, ki jih je občuteno podala Mojca Oderlap, medtem ko je njena mama povedala kitico pristrčne ljudske pesmi. Najpogostejše so bile ljubezenske, o naravi, socialno družbene ..., tudi o minevanju so se razpisali in Miha Lotrič je povedal pravo filozofsko poemo o Bogu.

Vseh seveda ne morem naštet, saj je nastopilo rekordno število pesnikov in recitatorjev kar dvajset. V svoji pesmi o Anici sem poslušalce spomnila na Almo Karlin, ki je umrla na Svetini nad Štorami in sem v družbi Anice lahko videla grob Alme in njene skandinavske prijateljice. In za zaključek: bolj so časi hudi, bolj se ljudje zatekajo v umetnost, to je tudi v poezijo.

Domov smo odnesli prav lepe vtise, literatura nas je dvignila nad banalnost tega sveta z vsemi skrbmi za preživetje. Pa tudi veliko modrih misli smo slišali.

Milena bere svojo poezijo

Vsi nastopajoči

Spoštovani!

Opravičujem se, ker morda 'iščem dlako v jajcu'.

Na 27. strani Viharnika št. 3/2009 je za mojega nekdanjega sošolca Metoda Obretana zapisano, da se je rodil na Selah. Ne. Temnikarjeva domačija je na Vrhah, bolj določno: na Malih Vrhah.

Na strani 19 iste številke "Vrtec na Selah" pa se del zadnjega stavka nerodno glasi: "... odkrivam lepoto Sel-Vrh." Sele in Vrhe sta dva kraja, zato se odkriva lepota Sel in Vrh. Medtem pa je šola pravilno Sele-Vrhe, ker gre za skupno ustanovo dveh krajev. Podobno Gasilski dom Sele-Vrhe. Kraj Sele-Vrhe pa ne obstaja.

Ker gre v tem primeru za otroke v vrtcu, bi bilo prav, da že v rosi mladosti osvojijo ustrezno pojmovanje svojih rojstnih krajev.

Lep pozdrav in prosim brez zamere. Moje pripombe so dobrohotne.

Ivan Lah

Spominska slovesnost pri sv. Neži na Koroškem Selovcu

Popravek

Dr. Ivan Lah

Na 13. strani Viharnika št. 2/2009 se je v prispevek z gornjim naslovom gospoda Stanka Hovnika vtihotapila napaka, in sicer: cerkev sv. Neže ne stoji na Koroškem Selovcu, ampak na Vrhah (občina Slovenj Gradec). Zato sta grob in spominsko obeležje žrtvam ob cerkvi tudi na Vrhah. Gestapovski zločin se je zgodil na Vrhah.

Res pa je, da so bile žrtve zločina doma iz Mežiške doline (s Prevalj, z Dobrij, iz Kotelj ...) in ne z Vrh. Zato so tudi svojci žrtev, ki ohranjajo spomin nanje, doma iz teh krajev.

Pravzaprav ne bi bilo niti pomembno razpravljati o teh rečeh, če ne bi lokacije cerkve sv. Neže v raznih publikacijah tlačili v različne kraje:

- po cerkveni ureditvi velja ta cerkev za podružnico župnije Sele, a trenutno jo menda soupravljata župniji Ravne na Koroškem in Stari trg,
- v cerkvenih glasilih se ponekod ta cerkev umešča na Brdinje in pod župnijo Kotlje,
- zemljevid telefonskega imenika jo pripaja k Selovcu,
- sedaj pa se v zgoraj omenjenem prispevku pojavlja še Koroški Selovec (?).

Sama cerkev je od meje s Selovcem oddaljena morda le 30 metrov, od meje s Koroškim Selovcem pa kakih 300 metrov, kar je približno desetkrat več. Naj torej velja za pribito: tako cerkev sv. Neže kot gostilna Neža sta na Vrhah. Kadar se pri Neži (cerkvi ali gostilni) srečajo župani treh sosednjih občin (Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem, Dravograd) se srečajo na Vrhah.

Odziv na zaprosilo

Uredništvo Viharnika in dr. Franc Pečnik sta zaprosila bralce za pripombe in dodatke k virom imen domačih krajev (Viharnik št. 2/2009, str. 22). Zato tudi glede tega kakšen utrinek.

- **Dravograd:** težko je sprejeti pojasnilo, da bi imelo ime Dravograda kakšno zvezo z grozdom (nemško »die

Traube«), ko pa se ponuja Drava = Drau; torej Drauburg, ki se površno (naglo) izgovorjeno sliši kot Trauburg in v nadaljevanju hitre in površne izgovorjave Traber. Imeni Bleiburg in Drauburg sta v slovenski govornici postali Pliberk in Traber.

- **Črneče ali Černeče:** domnevno prejšnje ime Jezerstein (po dr. Pečniku) za Črneče ali Černeče, če je obstajalo, le redko rabljeno in malo znano. Bolj znano je nemško Tschberg, ki pa naj bi nastalo po cerkvenem patronu (nemško) St. Tsch. Kaj več o tem patronu bi bilo treba še poiskati. Tudi zahodno od Pliberka je kraj z nemškim imenom Tschberg, ki se slovensko imenuje Črgoviče (?).

- **Sele:** da bi črka »m« prehajala v črko »s«, torej Mele v Sele, je, če sploh, malo znano. Sicer so znane zamenjave črk »s«, »h«, »t«, »c«. Torej bi bila vredna premisleka imena krajev Sele, Hele, Tele, Cele ... A čemu, ko pa je na voljo široka družina besed iz korena glagola sedeti in seliti: sedlo, Selo, Sela, naselje, zaselek, startoselec, ptica selivka, poselitev ... In dalje Selovec, Celovec itd.

Avstrijci imajo več krajev iz tega besednega korena: Sielach, Zell, Seel, Seelach. Tudi Sele pri Slovenj Gradcu so v času Avstro-Ogrske zapisovali Siele. Ni znano, da bi se za Sele kdajkoli v preteklosti uporabljalo ime, ki ne bi izviralo iz korena besed sedeti/seliti. Zato je izvajanje imena Sele iz korena besede mlin najbrž zmeta.

- **Ravne:** ni nujno, da bi ime Ravne izhajalo ravno iz nemščine »Die Ebene«. Prav mogoče je ravno obrnjeno. Slovanski staroselci so tod živeli pred Nemci. Pogosto so nemški prišleki prevajali krajevna imena v svoj jezik iz slovanske podlage. Torej slovenska beseda ravan je nemara postala po nemško »die Ebene«.

Marija Tršar, stoletnica

Fran Jurač

V domu Hmelina za starejše občane v Radljah ob Dravi je praznovala stoti rojstni dan Marija Tršar. Rodila se je 29. marca 1909 v Avstriji. Ob dopoljenih štirih letih se je skupaj s starši preselila v Slovenijo, v Vuzenico. Starši so imeli v upravljanju kmetijo, kjer je Marija v zgodnjih otroških letih občutila težo trdega dela. Ob praznovanju visokega jubileja je povedala, da je živela skromno, delovno in pošteno. Vsakdanji kruh zase in za svojih šest otrok, mož ji je zelo zgodaj umrl, si je služila z delom pri okoliških kmetih. Še danes se je spominjajo kot ene izmed najboljših in najbolj pridnih žanji. Mizo ji je največkrat bogatil krompir, včasih kruh in mleko, meso pa le redko kdaj. Ob trdem delu si je rada privoščila kakšen kozarec domačega mošta, vendar pa ni nikoli pretiravala. Tudi kadila ni. Bila pa je vedno dobre volje. Mariji čestitamo ob visokem jubileju in ji kličemo še na mnoga zdrava in srečna leta.

Jurij Novak, stoletnik

Fran Jurač

Na Razborju je v krogu svojih najdražjih praznoval stoti rojstni dan Jurij Novak. Njegova življenjska pot je bila zelo trda in težka, saj je veliko delal pri bližnjih kmetih. Redno je bil zaposlen le nekaj let. Leta 1950 se je poročil z Rdečnikovo Micko, s katero imata štiri otroke, tri hčerke in enega sina. Njegovo življenje je teklo v skromnih razmerah, delovno in vedro, kar mu je omogočilo visoko starost. V nadaljnjem življenju mu želimo še veliko sreče, predvsem zdravja in dobre volje.

Ekološka tržnica v Dravogradu

Martina J. Cigler, abs. agr.

Pa je prišlo navdušenje za ekološke tudi v naše kraje. Tako so se lepega sončnega 9. aprila pred hotelom Traberg zbrali ekokmetje, ki so prodajali svoja ekološko pridelana živila, sadike in semena. Prva je bila kmetija Šmalčič iz Podsrede, ki je imela paleto izdelkov iz aronije, to je ribezu podobnega sadja, le da ima več vitaminov; morate jo poizkusiti. Predstavila se je tudi ekološka kmetija Zakošek-Lesično, ki je ponujala izdelke iz drnulj in pire ter orehe, pa še naše Koroške list, ekološka kmetija Ržen, ki je ponujala celo paleto semen in sadik, pridelanih na ekološki način. Ob tej priložnosti je bilo organizirano tudi predavanje za šole in posameznike, ki ga je pripravila zveza Biodar, gosta pa sta bila tudi dr. Štefan Merkač iz Ekokontakta iz Avstrije in Boris Fras, predsednik zveze Biodar. Predavali so o tem, kaj ekološko kmetijstvo sploh je, o njegovem pomenu, in o prednostih ekološkega kmetijstva, ki so: ohranjanje vodnih virov, zniževanje izpustov toplogrednih plinov, gojenje izključno avtohtonih vrst živali in rastlin, skrb za dobro počutje živali, delovanje v sožitju z okoliško krajino in še bi lahko naštevali.

Dr. Štefan Merkač in Boris Fras

Kmetija Šmalčič

Kmetija Zakošek

Kmetija Ržen

Gazela

Marta Krejan, prof.

Gazela je žival, je tip vojaškega helikopterja, je nagrada za uspešna podjetja in je arabsko-perzijska pesniška oblika. Ime za pesniško obliko izvira iz arabskega jezika in pomeni pletivo oz. prejo (ghasal). Nima kitic, ima 630 različno dolgih verzov, ritem ni predpisan, pomembna pa je rima. Ista rima se ponovi v prvih dveh vrsticah in nato v vseh sodih, lihe pa so nerimane. V sodih vrsticah je včasih dodan pripev, refren, ki je pomemben za vsebino pesmi. Zaradi tega pripeva in rime je gazela dobila tudi svoje ime, saj se ponavljata kot vzorec v pletivu. Govorimo o dvostišjih, kar pomeni, da je vsak verzni par neka celota. Vsebina gazele je svobodna, večkrat opeva ljubezen, vino in prijateljstvo, pogosto pa je tudi poučna. Shema je torej takšna:

_____ a + refren
 _____ a + refren
 _____ b
 _____ a + refren
 _____ c
 _____ a + refren
 _____ d
 _____ a + refren
 _____ e
 _____ a + refren
 ...

Za mojstra gazele štejemo perzijskega pesnika Hafisa, ki je živel v 14. stoletju. V svojih pesmih je opeval vino, ljubezen in življenjske užitke, zasmehoval je svetohlinstvo, verski fanatizem in filistrstvo. Slovenci smo dobili gazelo preko Nemcev,

izvirne slovenske gazele pa je začel pisati Prešeren. V njegovih najdemo le ljubezenske motive. Napisal jih je sedem, tri brez refrenov. Kasneje so jih pisali še Josip Stritar, Dragotin Kette, Oton Županič in drugi.

France Prešeren Gazela št. 3 (ta velja za najlepšo njegovo)
 Žalostna komú neznana je resnica, de jo ljubim,
 v pesmih mojih védna, sama govorica, de jo ljubim.
 Ve že noč, ki bridko sliši zdihovati me brez spanja,
 ve že svítla zarja, dneva porodnica, de jo ljubim.
 Ve že jutro, ve že poldne, ve že mračni hlad večera,
 tiho tožbo mojga bled'ga, vel'ga lica, de jo ljubim.
 Pribíval'sha mojga stenam, mirni je samoti znano,
 tudi nepokóju mesta ni novica, de jo ljubim.
 Ve že roža, ki pri poti, koder draga hodi, rase,
 ve že, ki nad pótjo leta tica, de jo ljubim.
 Ve že mokri prag nje hiše, vsaki kamen blizo njega,
 ino ve, ki mimo vodi me stezica, de jo ljubim.
 Ve že vsaka stvar, kar vedet in kar slišati od mene,
 in verjeti noče draga mi devica, de jo ljubim.

Želja po povezovanju se je končno uresničila

Uspešni začetki Sadjarskega društva Dravograd

Maja Vrhovnik

Medtem ko so v naši okolici že delovala 3 sadjarska društva, se je zamisel o podobnem povezovanju ljudi tudi na območju občine Dravograd pojavila le pri nekaterih posameznikih in trajalo je več kot desetletje, da so želje in ideje padle na plodna tla.

Nekje je treba začeti

17 sadjarskih navdušencev iz vseh delov občine se je zbralo na sestanku, da bi ugotovili, ali dejansko obstajata skupen interes in volja za ustanovitev društva. V začetku zamišljen iniciativni odbor je zaradi optimizma in navdušenja prerasel v ustanovni zbor, na katerem so bile opravljene vse potrebne formalnosti za ustanovitev društva in postavljeni temelji za njegovo delovanje.

Sadjarsko društvo Dravograd se je uradno registriralo 18. februarja 2009 in samo 9 dni kasneje je že bil 1. zbor sadjarjev. Ustanovni člani na ustanovnem zboru, 15. januarja 2009, pri predsedniku Sadjarskega društva Dravograd, Avguštinu Verhnjaku.

Zakaj se sploh povezati?

Koroška je s svojo razgibano in slikovito pokrajino vse prej kot deželna vinogradov in intenzivnih sadovnjakov. Že zakaj bi torej sploh obstajala težnja imeti sadjarsko društvo? Čeprav je domača pridelava in predelava vseh vrst sadja in tudi grozdja pomembno področje kmetijstva v drugih delih Slovenije, je prav na Koroškem to ostalo neizkoriščeno.

Sadjarstvo vsekakor ni samo gojenje jabolk in hrušk, ampak tudi številnih drugih sadnih vrst. Naše glavne pozornosti pa so potrebni travniški sadovnjaki, ker se stara drevesa ne nadomeščajo in se ponekod brez pomisleka izkrcijo celi sadovnjaki v svoji najboljši rodnosti. Izginjajo mnoge domače sorte sadnih dreves in s spreminjanjem sadovnjakov v travnike se izgublja življenjski prostor za številne rastlinske in živalske vrste, še posebej izrazito pa se spreminja značilna kulturna krajina, saj travniški sadovnjaki predstavljajo identiteto slovenskega podeželja. Visokodebelni travniški nasadi pa so še vedno lahko tudi dragocen vir sadja, ki je surovina za različne sadne izdelke.

Žal pa so se z izginjanjem samih travniških sadovnjakov začela izgubljati tudi znanja naših prednikov. Zato je med člani največja prav želja, da si pridobijo ta znanja nazaj; z

Med glavnimi cilji Sadjarskega društva Dravograd je spodbuditi zanimanje tudi med mladimi

deljenjem izkušenj med samimi člani in ker sami vsega znanja na določenih področjih ne posedujemo, niti ga ni mogoče enostavno pridobiti iz literature, tudi s predavanji priznanih strokovnjakov, še posebej za tisti del članov, ki bi želeli svoje izdelke tudi tržiti.

Idej je še veliko

Društvo je še mlado in njegovi člani zagnani, zato je za njegovo delovanje v prihodnosti veliko načrtov in odprtih možnosti. Pri vseh, tako pri članih kot tudi v širši javnosti, so bile ustanovitev društva in vse do sedaj izvedene aktivnosti zelo pozitivno sprejete. Čeprav je za posameznike lahko sadjarstvo tudi ekonomsko pomembna panoga, pa večini ljudi pomeni zanimivo dejavnost, s katero ohranjajo stik z naravo.

Lepo je, ko se želje po povezovanju podeželja in mesta spontano združijo v eno

Število članov Sadjarskega društva Dravograd se od same ustanovitve zelo hitro povečuje in se je v nekaj mesecih povzpelo na 130 članov, ki prihajajo iz različnih okolij, tako s podeželja kot tudi iz mesta, in z različnimi poklicnimi znanji, zelo različnih starosti, vse od 11 do 78 let, a vse družijo skupno veselje do sadjarstva. Med člani jih je kar 35 mlajših od 30 let, od tega 12 osnovnošolcev in prav njim je v društvu namenjena posebna pozornost, da se pridobi njihovo zanimanje za sadjarstvo ter se jim hkrati ponudi znanje in se jih motivira, da ostanejo navdušeni sadjarji. V ta namen se bo društvo povežalo tudi z osnovno šolo, saj bi radi izvedli delavnice v okviru rednega učnega programa ali mogoče celo organizirali krožek z vsebinami sadjarstva in tudi na splošno kmetijstva.

Vsekakor pa smo tudi mladi že sami začutili željo po znanju in razumevanju narave ter skrbi za njeno ohranjanje. In sama kot študentka biologije vidim v društvu ne samo možnost za povezovanje, izobraževanje in druženje, ampak tudi dobro priložnost, da bolj aktivno vplivamo na odnos do narave pri ljudeh v naši okolici.

Ena prvih aktivnosti društva je bila prikaz obrezovanja nizkega in visokodebelnega sadja, 7. marca 2009, za kar smo izkoristili znanje našega člana Matjaža Čeruja in predsednika društva Avguštna Verhnjaka

Sadjarsko društvo Dravograd

Pod gradom 167

2370 Dravograd

Tel.: 87 83 913, GSM: 040 977 781

e-mail: sadjarsko.dravograd@gmail.com.

Humor

Zlatko Škrubej

Dve priči

Tone potoži prijatelju: Ločil se bom. Dve priči imam, da me žena vara.

- Kje si ju pa našel?
- Enega pod posteljo, enega v omari.

Odvečno tarnanje

Martin pravi prijatelju: Ženo sem poslal na dopust v nudistični kamp.

- Oho, zakaj pa?
- Dovolj sem je imel. Ni nehala tarnati, da nima kaj za obleči.

Dnevnik

Oče zaslišuje dvanajstletno hčer: Kaj si vendar rekla mami, da je padla v nezavest?

- Sama si je kriva, kaj pa bere moj dnevnik.

Na Gorenjskem

- Ej, sosed. Kaj pa delaš na drevesu?
- Jem češnje.
- Kako češnje, če si na orehu?
- Češnje sem prinesel s sabo ...

Zamuja

Prijatelj sočutno ogovori prijatelja: Slišal sem, da ima tvoja tašča le še dva meseca življenja pred sabo.

- Ne govori mi, že dva meseca zamuja.

Seks v troje

Pivski prijatelj vpraša drugega: Ej, a je tebi všeč seks v troje?

- Kaj všeč, obožujem ga!
- Potem pa hitro teci domov.

Vsega ne ve

Mojca se pogovarja s sosedo: A ti veš, da te mož vara?

- Vem. Vem kdaj, vem s kom, ni mi pa jasno, s čim?

Vse naredil

Gospodar vpraša služabnika: Si vžgal moj avto?

- Sem, gospod, tudi garaža že gori ...

Okoli polnoči

Pri Rutnikovih zazvoni telefon: Ivana, prosim.

- Atija ni doma.
- In kdaj pride?
- Ponavadi ga prinesejo okoli polnoči iz gostilne.

Napaka

Ati se vrne iz službe domov in sinek mu takoj reče: Ati, videl sem mamo, kako se je poljubljala s poštarjem.

- Joj, kako je neumna! Saj ne dolgujemo njemu, ampak mlekarju!

Zelo pametno

Starejši vdovec se je ponovno poročil in to s sestro svoje pokojne žene. Znanec ga vpraša: Ali jo ljubiš?

- Ne posebno. Ampak zakaj bi se na stara leta privajal na novo taščo?

Spominska soba v Šentjanžu pri Dravogradu

Milena J. Cigler

Dne 26. decembra 2008 je bilo v Šentjanžu pri Dravogradu po proslavi državnega praznika pomembno odprtje spominske sobe v zvezi s spomini na tabor za majsko deklaracijo v Šentjanžu, ki se je dogajal 7. aprila 1918, to je ob koncu prve svetovne vojne, ko so v prevratniških dneh vreli narodi in zahtevali samoodločbe in odhod iz avstro-ogrške monarhije. Slovincem se je takrat zdelo smiselno, da se združijo z južnimi slovanskimi narodi in dokument, ki je to zahteval, se je imenoval Izjava o majniški deklaraciji. Skupine po Sloveniji, ki so podpisovale ta pomembni dokument, so npr. Posojilnica v Gornji Radgoni, Volosko Opatija, podpis Slovencev in Hrvatov, Škale možje in mladinci, Slovenci, fantje in možje delavske stotnije 18 v Mariboru, Občinski odbor Šmartno, Izjava žena in deklet občine Jarše pri Kamniku, Izjava županov sodnega okraja Vipava, Izjava žena in deklet župnije in občine Pameče, Občinski odbor Pleterje, Izjava mož in mladeničev župnije Sele, Šolski svet okolice Slovenj Gradca, Izjava občine Sveta Golavabuka, Izjava Slovencev iz Slovenske Bistrice, Župnije Bele vode pri Šoštanjju itd.

Odprtje spominske plošče 1938

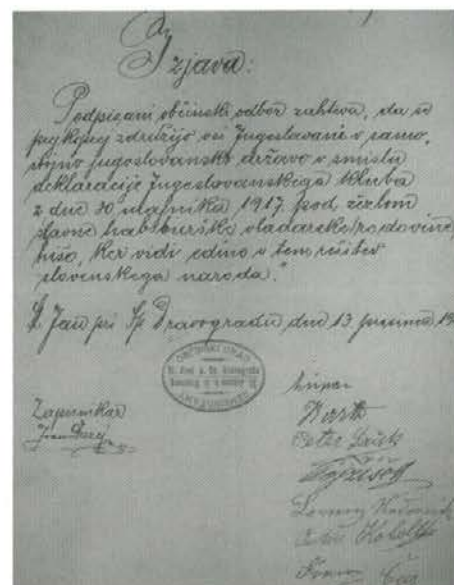
Šentjanž nad Dravogradom

Vse te in še veliko izjav o majniški deklaraciji je v prvi sobi tega »muzeja«, poleg tega pa tam najdemo veliko dokumentov in stvari, ki so bile last dr. Antona Korošča, vodje omenjenega tabora, ki je bil od vseh taborov najbolj krvav.

V vitrini lahko preberemo: **Nemškutarji in razgrajaci! Čemu motite naše zborovanje?** Prišlo je do pretepa med Slovenci in nemškutarji. Hoteli so napasti voditelja. Ofenziva je bila odbita. Šentjanško »orožje« bukova drva, palice in »planke«. »Sovražnik« se je umaknil v Dravograd. Z obvezanimi glavami in nosovi so se znašali celo nad živino. Dr. Antona Korošča so preoblečenega v žensko »umaknili« v Slovenj Gradec in ga spravili na vlak. To je storil Franc Bart, tedanji župan, ki je tudi podpisan na Izjavi za majniško deklaracijo. Ta del je uredil Marjan Kos iz Pokrajinskega muzeja v Slovenj Gradcu s pomočjo KS Šentjanž pri Dravogradu.

V drugi sobi je opisan razvoj kraja Šentjanž pri Dravogradu. Na stenah so poleg lepe panoramske slike Šentjanža vidni vsi pomembnejši ljudje in pomembni mejniki za razvoj kraja. Naj omenim gradnjo Doma borcev, Zadrúžnega doma, trgovine, šole in vrtca, gasilskega doma itn. Pomembno vlogo pri vsem tem je odigral občan Franc Bart, ki je 90-leten umrl pred dvema letoma. Iz Šentjanža in okolice je bilo med II. vojno izseljenih 14 družin, večinoma v Srbijo, in padlo je veliko borcev, katerih imena so navedena na spominski plošči pred Domom borcev. Šentjanž je tudi zgodovinsko zanimiv, in sicer s cerkvicami sv. Janeza, sv. Petra in Pavla na Kronski gori ter sv. Jedrt in sv. Neže v Selovcu.

Vse to in še veliko drugega lahko najdete v tej sobi, npr. podatke o razmahu ki je

Izjava

industrije in gospodarske dejavnosti v tej krajevni skupnosti. Ključ dobite pri Srečku Podojsteršku, ki je predsednik KS in vreden naslednik svojega tasta Franca Barta. On vas bo tudi popeljal po sobi in vam razložil, kar vam ne bo jasno. Želim veliko užitka ob ogledu!

Franc Bart – zadnji desno

Otroci iz Leškega grabna

Marjan Čuješ

Tako so pravili otrokom, ki smo stanovali v kraju med Lešami in Prevaljami. Če smo med šolskimi dvoboji dveh sosednih krajev hoteli ostati nevtralni, smo jih dobili od obojih. Glavno orožje pozimi so bile snežne kepe, poleti pa bolj nevarne frače in loki. Med gručami otrok, ki so v tistih časih odhajale iz šole, se je pač dogajalo marsikaj. Danes te bojazni ni več, ker starši pripeljejo otroka v šolo in nazaj. So pa otroci tega za marsikaj prikrajšani, kajti resnična prijateljstva se porajajo prav v tistih zgodnjih letih, pa četudi za ceno kakega razbitega noska.

Naša bajta, tako so takrat pravili hišam, kot je bila naša, je stala nekako na pol poti do Leš. Stisnjena je bila v strm breg nad potokom in prašno cesto. Edina ravnina, na kateri smo se otroci brezskrbno igrali, je bil »pon«, ki je tekel malo nad našo domačijo. To je bila opuščena proga, po kateri so nekdanj tovorili premog iz leškega rudnika v prevaljske fužine.

Zaloge tega premogovnika so po drugi svetovni vojni še nekaj let koristili, nato pa za zmeraj opustili. Od rudnika je bila v bližino naše hiše napeljana tovarna žičnica, od tam pa so premog vozile rudniške »Tatre«. Otrokom se je pogled na tovarnjake in oblake prahu, v katere so nas zavijali, zdel imeniten, staršem pa seveda ne. Sicer se pa življenje otrok in njihovih takratnih želja ne da primerjati z današnjimi. Še sedaj me posili smeh, ko pomislim, kaj sem si jaz v tistih rosnih letih najbolj želel! Ne tega, da bi imel svojo

Trije birmanci: Nada, Marjan in Joža pred našo hišo leta 1947. Za njimi stojita (z leve) birmanski boter Peter Samec in botra Marjeta, spredaj stojita bratranca Roman Samec in Franci Sadovnik ter brat Lojzek.

sobo in kopalnico, za katero še vedel nisem, da obstaja, ampak da bi imeli WC v hiši in ne na štrbunk izven nje. Tako nam zmrznjene vsebine stranišča ne bi bilo treba s sekuro razbijati, da smo ga sploh lahko uporabljali. Zime v tistih letih nam pač niso prizanašale. Kar od božiča pa do pusta smo lahko hodili v šolo po zamrznjenem potoku. V tistem grabnu smo pozimi najbolj pogrešali sonce, zvečer ob petrolejki pa več svetlobe. Kurili smo le v kuhinji, v ostalih dveh sobah pa ne. Mali otroci smo ležali v eni postelji in tako grela drug drugega. Ko smo pred spanjem opazovali lesketajoče ivje po kamnitih stenah sobe, nas je mama tolažila, da tako gledajo zvezdice na pridne otroke, topla, k nogam položena opeka pa nas je kmalu uspavala. Tako kot si revni otroci danes želijo računalnik z internetom, smo si mi nekoč želeli električno luč in radio. Po mnogih letih smo vse to seveda dosegli.

Poletja, ko smo lahko zajezili potok in se v njem kopali, so bila najlepša. Voda v potoku je bila čista, zato tudi kak požirek ni škodil. Plavati smo se naučili prav v potoku. Na Lešah in tudi pri nas smo po takratni navadi vse odplake in gnoj, ki so ga pridelale domače živali, porabili na vrtu. Imeli smo koze in včasih tudi kakšno ovco, prašička in kure. Tudi brez psa nikoli nismo bili. Na vse te živali smo bili otroci zelo navezani in z njimi smo doživeli tudi kakšno travmo ali stres, kot se danes temu uradno reče, nekoč smo pa to jemali le kot del vsakdanjega življenja.

Imel sem lepega belega petelinčka. Goti

mu je bilo ime, zato ker mi ga je podaril boter in ker sem imel botra zelo rad. Bolj dobrodušnega moža v svojem življenju nisem več srečal. Nobene prošnje otrokom ni odrekel in nikoli se ni jezil, tudi tedaj ne, ko me je v mraku nesel v zvonik sv. Ane na Lešah navijat uro. Zadel si me je na rame in se začel vzpenjati po majavih lestvah proti vrhu. Ne vem, če me je bilo v življenju kdaj bolj strah. Krčevito sem se ga držal za lase, on pa mene za nogo, kajti z drugo roko se je sam oprijemal klinov. Vmes je brundal neko pesem. Zelo lep glas je imel in tako je pomirjujoče vplival tudi na svoj tovor na hrbtu. V stolpu so se že oglašale sove. Teh smo se morali varovati tudi podnevi in ko je ena hušknila mimo naju, mi je ušlo. Botra to ni zmedlo. Nežno me je stisnil k sebi in pomiril. Ko je navil uro, me je varno prinesel nazaj v kuhinjo. Tam je on zamenjal srajco, jaz pa mokre hlačke, na veliko veselje in zbadanje moje sestrične Poldike. Ta boter je bil Henrik Marin, dolgoletni »mežnar« pri znamenitih leških cerkvah, kjer sem v krogu njegove družine preživel najbolj brezskrbne dneve moje mladosti. Pa naj se vrnem k petelinčku. Ko je začel že kikirikati, je postal lepa tarča za jastrebe, ki so nam vsako leto povzročali škodo. Nekoč sem stopil na prag hiše ravno v trenutku, ko se je jastreb zapodil v petelina, ki se je šopiril na vogalu hiše. Komaj sem mu ga iztrgal iz krempljev. Vsega okrvavljenega sem odnesel mami, ki mu je v globoko rano na glavi vliła neko olje. Položil sem ga v hlev, kjer je na moje veliko veselje le okrevljal, vendar pa je imel

»Otroški ansambel« na leški cesti: Lojzek z zajčkom, Nada z muco, Marjan s frajtonarico, sestrična Poldka s piščancem in sestra Joža s psičkom.

poslej zanimivo hibo. Vsake tri korake, ki jih je napravil, je stresel glavo in pogledal nazaj, kot bi oprezal za skritim sovražnikom. Bilo pa je leto, ko smo imeli pred jastrebi mir. Oče je od nekod prinesel purane. Samca smo pozimi s »šopanjem« lepo zredili in pojedli, samica pa je spomladi na skritem mestu v grmovju znesla veliko jajc. Gnezdo smo spraznili, ker jajca niso bila oplojena in jih nadomestili s kurjimi. Kar dvajset sem jih znosil v tisto veliko gnezdo. Puro, ki je postala tudi napadalna, smo poslej pustili pri miru, dokler se nekega dne ni pojavila s celo jato pisanega drobiža. Le eno jajce je ostalo neizvaljeno. Tisto leto nam jastrebi niso naredili škode, kajti borbena pura se je pognala tudi v zrak za napadalcem in bila je najboljši varuh tudi drugim kuram.

Neko poletje sem imel pa v zvezi s piščančki tudi bolj grenko izkušnjo. Kot sem že prej omenil, smo imeli pri hiši vedno tudi pse, s katerimi sem se največ ukvarjal ravno jaz. Tisto leto je bila pri hiši majhna črna kodrasta psička, ki ni prenesla kakšne kokoši v svoji bližini in sem jo moral venomer nadzirati. Nekega dne zaslišiva z mamo togotno renčanje psa, prhutanje kokoši ter slabotne glasove piščancev. Ko sva pritekla do hleva, sva imela kaj videti. Celotno gnezdo mesec dni starih piščancev je bilo uničeno. Nekateri so še stopicali in vlekli za seboj črevesje iz odprtih trebuhov, večina pa je bila že pokončanih. Da bi bila tragedija zame še večja, se je ravno tedaj na kolesu domov pripeljal oče. Ko je videl jokajočo mater in povzročeno pasje razdejanje, se ni mogel obvladati. Ko je psička prinesla okrog vogala še svojo zadnjo živo žrtev, jo je zgrabil za vrat in je ni izpustil, dokler ni za vedno obmirovala. Mama je medtem pestovala mene in rotila očeta, da naj izpusti psa. Bala se je, da me bo prijel »fras«, kot so takrat tak krčevit jok imenovali. To se ni zgodilo, jokati pa nisem nehal prej, dokler mi oče ni obljubil novega psička. Težko sem se ločil od ljubljene živalce in njenega toplega kožuščka, ko sem jo nesel v gozd. Toda pokopati sem jo hotel sam, tako kot piščančke, ki so se mi ravno tako smilili. Takrat otroci še nismo bili tako osveščeni, kot so danes, ko je vsaka teta v nevarnosti, če preveč vneto pestuje svojega nečaka, zato tudi jaz tistega dejanja očetu nisem zameril ali ga imel manj rad. Oče je obljubo držal. Priskrbel mi je novega štirinožca, da sem lažje pozabil prejšnjega in se lahko odpravil novim dogodivščinam naproti, ki jih v tistem našem Leškem grabnu nikoli ni manjkalo.

(Se nadaljuje)

In na belem papirju je ostal le teman madež razlitega črnila ...

Bernarda Jerič

Pred petimi leti ... Tako lep dan se je rodil. Že dolgo ni bilo takega sončnega in toplega. In še bela nedelja je bila - mala velika noč. Ob cerkvi sv. Simona in Juda na Pernicah so se začeli zbirati ljudje, čeprav ni bila redna maša. Ta je le enkrat na mesec in za velike praznike. V zvoniku je pel zvon in s svojo melodijo naznanjal, da je nekdo utonil v večnost. Vsi zbrani smo poznali njegovo pesem in tudi vedeli, komu je namenjena. Seveda, pel je svojemu faranu, ki so ga pravkar ponesli v cerkev.

Njegov žalostni glas je ponesel tožbo čez vrhove in zarezal v srca vseh, ki smo bili zbrani, da pospremimo pokojnika. V večnost je odšel naš krajan, domoljub in »Pero s Pernic«. Kar tako ga bom imenovala, saj smo ga pod tem psevdonomom vsi poznali. Poznala sem ga že iz otroštva, a prijateljstvo se je preko mojih staršev krepilo; tudi potem, ko sta onadva že legla k počitku.

Tako živo v sebi podoživljam te stare spomine danes, ko sem sedla z listom papirja, da nanj zlijem spomine dneva izpred petih let, ko sem stala ob njegovi odprti gomili. Pripravljala sem mu zadnji pozdrav in neka nevidna sila me je držala za vrat in sem se morala spoprijeti sama s seboj in požreti cmok, da sem sploh lahko spregovorila. Težko je govoriti s tresočim glasom in brati s solzami v očeh. Mnogo

lažje je to dati na papir, četudi kane solza nanj.

Gotovo se še spomnite drobnega, rahlo upognjenega možička, ki je kljub boleznim premagoval strme poti in obiskoval znane in manj znane ljudi in njihovo življenje predstavljajal bralcem. V njegovih člankih so zaživel stari običaji, preprosta domača beseda in velika ljubezen do vsega lepega in nasploh do življenja. Poznali ste njegovo življenje in njegovo delo; a šele sedaj poznate praznino, ki je nastopila z njegovim odhodom.

Njegova skromna kočica se je pogreznila v temo, vrata na njej so ostala zaprta. Nič več se ne bodo na stečaj odprla in me povabila v svojo notranjost. Ne mene in ne drugih popotnikov, ki smo tako radi potrkali nanje in bili vedno prijazno sprejeti.

Umolknil je tudi njegov stari pisalni stroj, iz katerega je s svojimi okornimi prsti izvabljal črke in besede, polne ljubezni in spoštovanja do preprostih ljudi in narave. Sameva tudi napis na steni, ki je zaželel dobrodoščilo vsakemu, ki je vstopil v njegove prostore: Pozdravljen bodi, ko v hišo prideš, in bog s teboj, ko spet odideš!

In utihnil je njegov mobilnik, po katerem me je mnogokrat pozdravil, nazadnje še na veliki petek. Bil je le kratek pozdrav iz bolnišnice, bolj tožba, da ga nočejo pustiti domov za praznike. Želela sem mu, da med svojimi zaužije velikonočni blagoslov in željo so mu kljub zelo slabemu počutju le izpolnili.

Istega dne sem prejela še njegovo kartico, ki je bila njegova zadnja in z velikim trudom napisana. Tako žalostno in hkrati počaščeno sem se počutila, da se je še z zadnjimi močmi trudil mi poslati pozdrave in izraziti željo, da nadaljujem njegovo

poslanstvo s pisano besedo. Trudim se mu željo izpolniti, a ne vem, če mi bo uspelo.

Zato letos, ko v aprilu mineva pet let, odkar je za vedno odšel, želim spomniti vse, ki ste ga poznali in prebirali njegova dela, da si vzamete trenutek časa in z mislimi poromate k njegovi gomili in mu zaželite večni mir in pokoj!

Z leve: Ludvik Germ, Ludvik Mori i Tončka Germ so nazdravili za Ludvikov god.

Jakob Komprij,
Kavnikov Jaki

Velika bila je bolečina
ob izgubi drage, ljubljene;
srce je zanjo krvavelo.
Zdaj skupaj mir uživata!

Zibelka njegovega življenja je stekla v Sloveniji, na Kavnikovih kmetiji v Javorju nad Črno. Rodil se je leta 1932 kot četrti otrok v družini in za tremi dekletih prvi fant. Kmalu se mu je pridružil še peti otrok, njegov mlajši brat Vanči.

Oče Janez in mati Ana Komprij sta bila zgledna in gospodarna starša, ki sta svoje otroke vzgojila v poštenem duhu. Toda privihrala je vojna, družini vzela očeta, ognjeni zublji pa so uničili še domačijo. Tako je ostalo 5 otrok, mlajših od 18 let, z bolno mamo in brez strehe nad glavo. Jaki je bil takrat star komaj 10 let. Kmalu za tem je umrla tudi mati Ana, ki je hudo trpela zaradi raka na črevesju.

Kot ptički brez gnezda in staršev so se prebijali otroci skozi življenje. Najmočnejša po karakterju in tudi najstarejša Micka je zagrabila vajeti v roke in po svojih sposobnostih in znanju peljala voz naprej. V tistih časih so morali otroci že zelo zgodaj poprijeti za vsako delo. Tako je moral tudi Jaki, čeprav komaj desetleten, opravljati dela, ki sicer veljajo za odraslega človeka. Domačija se je začela po vojni obnavljati, zato je bilo potrebno pripraviti les za gospodarsko poslopje. Z mlajšim bratom sta z voli vlačila les iz gozda domov za razrez. Tudi ostala kmečka opravila so morali takrat otroci že zelo zgodaj obvladati.

Po osnovni šoli je Jaki nadaljeval šolanje v Žerjavu in se izučil za strojnega ključavničarja, kar mu je zelo prav prišlo kasneje v življenju. Po koncu šolanja se je zaposlil. Seveda so bile kmalu po vojni plače za delavce zelo majhne, zato so mladi fantje hrepneli po boljšem zaslužku. Odločil se je, da se poda čez mejo, kjer se je obetalo boljše življenje. Seveda se takrat čez mejo ni dalo drugače kot nelegalno, zato je padel v roke takratni oblasti. Ker pa so avstrijski kmetje imeli možnost dobiti takšne ljudi za pomoč na kmetiji, se je zgodilo ravno to, da je gospod Kunett, kasneje njegov tast, prišel in si med vsemi fanti izbral za svojega pravnega. Seveda je

imel Jaki namen pot kasneje nadaljevati naprej proti severu in se nekje zaposliti, toda vnela se je ljubezen med njim in domačo hčerjo Anči, ki ga je prosila, naj kar ostane pri njej na kmetiji doma.

Poročila sta se in rodili so se jima štirje otroci, eden je na žalost ob rojstvu umrl. Za ostale tri sta lepo skrbela in jih vzgajala v poštenem duhu. Tudi gospodarstvo je zacvetelo in bili so, kljub raznim težavam, srečna družina. Do trenutka, ko se je začelo vse podirati. Najprej je zbolel on sam in bili smo že zelo v skrbeh zanj, pa se je nekako postavil nazaj na noge in se že dokaj dobro počutil. Oddahnili smo se že, ko je prišel drugi udarec. Nenadoma je umrla njegova žena Anči. To je bil za družino hud udarec.

Vsem je bilo zelo hudo, toda njegova žalost je bila neizmerna. Vidi se, kako velika ljubezen je bila med njima. Jaki si ni več predstavljal življenja brez nje. Po štirih mesecih žalosti mu je odpovedalo srce.

Vse nas je ta žalost globoko prizadela, saj smo izgubili dva človeka, ki smo ju spoštovali in imeli zelo radi. Čeprav se nismo tako pogosto srečevali, kajti vzrok je bila daljava, še bolj pa meja, ki nam ni dovoljevala prehoda, smo bili zelo navezani drug na drugega. Njuna izguba bo pustila veliko vrzel v naših srcih, toda nikoli ne bodo splahnele lepe misli nanju in na vse dobro.

Zdaj sta zopet združena in naj počivata v miru!

Hvala vsem, ki ste ju imeli radi in jima kar koli dobrega storili.

Žalujoci Kavnikovih, sestri Micka in Rozalija ter brat Ivan z družinami

Franc Perše

2. 4. 1947-23. 2. 2009

Kadar odidem zadnjič od doma,
kadar zatisnem svoje oči,
takrat mi, fantje, pesem zapojte,
pesem slovesa mi naj zazvenijo!

V mrzlem mesecu februarju so zvonovi naznanili, da se bomo krajani Lokovice s poslednjim slovesom nekemu poklonili. Hitro se je razširila vest, da nas je zapustil Franci Perše, po domače Desatnikov Franci.

Franci se je rodil leta 1947 mami Tilki in očetu Alojziju Desatniku. Veselje in trdnost kmečkega stanu je spremljala sreča rastoče družine. S starejšo sestro Lojzko in ob pridnih ter skrbnih starših je nabiral potrebno domačo vzgojo in opravljal vsakdanje obveznosti. Osnovnošolsko znanje je dopolnil še s poklicnim na Ravnah. Potem se je zaposlil v Žerjavu, v obratih Rudnika Mežica.

Včasih je potrebnih nekaj trenutkov tišine, da zberemo misli, utrinke in spomine.

Skupnost - kakršna koli že je, tvorimo ljudje. Peršakov Franci je v domači živel, ji pripadal in bil tam srečen. S svojo tiho prisotnostjo ni nikoli nikogar motil. Oddajal je neko preprosto dobrovoljnost in toplo hvaležnost za vse čuteče medsebojne naklonjenosti in bližine. Rad je poklanjal drobne pozornosti, ki so bile mehke, kot on sam.

Skozi bolezen se je vrnil v svoj svet, ki je bil drugačen od našega. Bil je njegov in takega je podarjal nam. Skromno in zadovoljno je ubiral vsakdanje korake življenja po cesti od doma in nazaj - do jutra, ki je bilo zanj zadnje.

Spet vstalo bo pomladno sonce iz noči,
rahla rosa travnik bo prekrila,
zvonček beli zvončku bo odzvanjal,
ti pa boš mirno svoje večne sanje sanjal.

Marjeta Tasič

SPOMIN

11. marca sta minili dve leti, odkar nas je za vedno zapustila draga mama, babica in prababica

MARIJA JUVAN,
p. d. Rštovnikova mama.

Hvala vsem, ki se ustavljate ob njenem grobu, ji prinašate cvetje in prižigate sveče ter se je spominjate v molitvi.

Pavel Juvan

1922-2009

Ljubezen, delo in trpljenje,
bilo tvoje je življenje.
Nam ostala zdaj praznina
in velika bolečina.
Le srce in duša ve,
kako boli, ko več te ni.

Pomlad je prišla in čaka, da prideš med polja, vendar čaka zaman, tebe več ni, je samo še pomlad in praznina v srcih.

Težko se je sprijazniti z resnico, da se moraš za vedno posloviti od človeka, ki je vse življenje delil ljubezen in izražal prijetnost ter srčno toplino. V hladnem pomladnem večeru 24. marca je v 88. letu starosti za vedno odšel naš dragi Pavel Juvan, po domače Rštovnikov oče.

Rodil se je 23. 1. 1922 v Podgorju pri Zgornjem Bizjaku očetu Juriju in mami Katarini. Starša sta kupila Rštovnikovo kmetijo, na katero so se preselili, ko je imel 4 leta. Mladost je preživel na kmetiji skupaj s petimi brati. Z 19 leti je moral v vojsko, tistih časov pa se je spominjal z bolečino v srcu, saj je večkrat potarnal zaradi lakote.

Leta 1954 sta si zvestobo pred bogom obljubila s Kramerjevo Mícko in prevzela kmetijo. Ustvarila sta si topel dom in kljub težkim časom je vanj večkrat posijalo sonce. Rodilo se jima je pet otrok: Gelca, Pavel, Ivan, Milka in Marijan. Življenje mu je naložilo težka bremena, a s svojo močno voljo je premagal vse ovire. Kot furman je dolga leta vozil les in z zaslužkom dokupoval zemljo. Rad je imel konje, ki jih je imel vedno na kmetiji. Njegov oddih je bila nedeljska maša, kjer je črpal moč in iz besed evangelija dobival tolažbo, da bodo vsa dela, vsa odrekanja nekje imela pravo ceno in smisel. Imel je veliko srce in vedno je znal ponuditi pomoč, zato je pomagal prijatelju Lekšejevemu Anzeku in ga sprejel k sebi na kmetijo. Leta so tekla in tudi bolezen mu ni prizanesla. Leta 1996 ga je prizadela kap in mu pobrala moči, a je s svojo močno voljo in vero ostal na nogah in še vedno poprijel za kakšno delo. Ob strani so mu stali otroci, še posebej sin Pavel z družino, ki je prevzel kmetijo, in žena, s katero sta leta 2004 praznovala zlato poroko. Njena smrt pred dvema letoma ga je močno prizadela. Še bolj osamljen pa je

postal po smrti prijatelja Anzeka, s katerim sta si bila dolga leta v oporo. Razveselil se je vsakega obiska, še posebej svojih 13 vnukov in 6 pravnukov.

Zadnjih pet mesecev so bili njegovi dnevi zelo težki in dolgi. Bolezen ga je dokončno priklenila na posteljo. Bil pa je srečen, da je imel ob sebi v dobrem in slabem snaho Marijo, ki je zanj zelo lepo skrbela. Pa vendar si je želel, da bi za vedno zaprl svoje utrujene oči. Sedaj ga ne bo več med nami, ostali pa so sadovi njegovega življenja in spomin na njegovo nesebično ljubezen. Tolaži naj nas upanje, da njegova duša počiva tam, kjer je večna sreča, večna pomlad. S šepetom vetra se vrne njegov glas, se vrne spomin na njega.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta, dedka in pradedka Pavla Juvana se vsem iskreno zahvaljujemo za darovane sveče, cvetje, darovane svete maše, za stiske rok in izrečeno sožalje. Pray lepa hvala osebju zdravstvenega doma Šoštanj in patronažni sestri Andreji Šavc. Hvala vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti. Še posebej hvala g. Leopoldu Koratu za opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Jerneja Završnika, govornikoma Maji Stropnik in Ivanu Glasenčniku za besede slovesa, cerkvenim pevcem za zapete žalostinke ter praporščakom za spremstvo.

Žalujoči: Otroci Gelca, Pavel, Ivan, Milka in Marijan z družinami ter brata Ivan in Franc

Adam Rošer

SPOMIN

Delo, skrb ljubezen in trpljenje,
zapolnjevali tvoje so življenje.
Ko pošle so ti moči,
zaprl trudne si oči.
Sedaj spokojno spiš,
a v spominih naših še naprej
živiš.

26. aprila mineva deset let, odkar nas je zapustil Adam Rošer, Križanov oče z Završ.

Hvala vsem, ki se ga radi spominjate, z lepimi mislimi stojite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče.

Žena Terezija, sinovi Drago, Adi in Toni z družinami

Stojan Likar

V SPOMIN

6. maja bo minilo 20 let, odkar je umrl naš dragi sin in brat Stojan Likar iz Mislinje.

Vsem, ki se ga spominjate in mu v spomin prižigate sveče in prinašate cvetje, najlepša hvala.

Vsi njegovi

Umetni standard

Bernarda Dretnik,
samostojna premoženjska svetovalka

"Zakon o zaslužku določa, da vse človeško bogastvo ustvari človekov razum. Človeška misel je vzrok ustvarjanja bogastva. Denar je narejen iz papirja, kovine in števil, ki so brez ustvarjalne moči." (Laut)

V zadnjih letih smo se srečevali z že vsakomur dostopnimi ponudbami, kot so ugodni potrošniški krediti, prednosti uporabe kreditnih kartic in leasing ponudbe z nizkimi stroški. Zato smo ljudje ne glede na dolgoročne posledice vse te prednosti tudi koristili. Lahko bi rekli, da je bila to doba ustvarjanja umetnega standarda.

Zelo pomemben je naš odnos, ki ga gojimo do svojega denarja. Večkrat se nam postavlja vprašanje, zakaj so eni bogatejši kot drugi. Največji vzrok je način našega življenja. Če živimo umetni standard, pomeni da danes plačujemo stvari, ki smo jih kupili v preteklosti.

Dejavniki umetnega standarda so:

- kreditne kartice
- limit
- potrošniški kredit
- lizing
- reklame

Prikaz treh načinov plačevanja: s predhodnim varčevanjem, s takojšnjim plačilom in z najemom kredita.

Pri ustvarjanju premoženja se pojavljajo razne pasti, kot so:

- finančna neosveščenost
- odlaganje začetka varčevanja
- neredno varčevanje
- nepravilna porazdelitev premoženja
- neupoštevanje sprememb zakonodaje
- neupoštevanje osebnih naložbenih sprememb in zakonodaje

Finančno nepismene ljudi najdemo povsod. Ker milijoni ljudi v ZDA niso poskrbeli dovolj za svojo prihodnost, ne morejo ohraniti svojega življenjskega standarda. Šole so daleč od tega, da bi vsem otrokom zagotovile znanje iz prav tega področja, kritizirajo tudi ekonomisti.

Večina ponudnikov varčevalnih produktov na trgu pa tudi ne predstavi vseh pomembnih dejavnikov in različnih možnosti, ki vplivajo na končni rezultat varčevanja posameznika, temveč predvsem ponudijo svoje produkte.

Varčevanje nikoli ni pomenilo slabšega standarda, ampak znesek, ki ti v negotovih časih prinaša dober občutek, in sredstva, ki jih boš porabil kasneje. Znesek varčevanja pa je povečan tudi za obresti.

Živeti z naravnim standardom pomeni večjo finančno neodvisnost, večjo samozavest, boljši življenjski standard, boljša pogajalska izhodišča, ugodnejšo ceno popust, manjši lastni vložek, dobiček pri varčevanju, prihranek pri posojilnih obrestih ... Skratka, lepo.

SLOVENJ GRADEC,
Cesta na Štibus 1,
telefon in faks 02/88 21 620

RADLJE OB DRAVI (Dvorec),
Koroška cesta 68,
telefon in faks 02/88 71 423

Vrtni traktor Husqvarna CTH150 Twii

Visoko zmogljiv vrtni traktor z dvovaljnim motorjem in integrirano košaro. Hidrostatski pogon poskrbi, da je stroj enostavno in lahko upravljati. Visoko specifičan popolno tlačno mazan dvovaljni motor pa poskrbi za potrebno moč.

3.398,- €

Husqvarna 132RJ

Lahka motorna kosa, idealna za vaš vrt. Enostaven zagon s sistemom Smart Start®. Opremljena z oprtnikom, polavtomatsko kosilno glavo in nožem za travo. 0,9 kW - 1,2 KM - 5,9 kg.

299,- €

Husqvarna R52S

Vestrska kosilnica s pogonom in robustnim ohišjem. Opremljena s TrioClip® funkcijo, centralno nastavitvijo višine košnje in nastavljamim ročajem. Širina košnje 53 cm.

439,- €

Husqvarna R152SV

Robustna kosilnica s pogonom, brezstopenjsko nastavitvijo hitrosti in visoko zmogljivostjo košnje. Opremljena s TrioClip® sistemom, pri katerem lahko izbirate med košnjo z zbiranjem v košaro, izmetom in BioClip® (mulčenje). Širina košnje 53 cm.

589,- €

Viharnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Husqvarna LC48

Ta nova kosilnica zahvaljujoč svojemu učinkovitemu sistemu 3 v 1 zagotavlja izjemne rezultate košnje. Izbirate lahko med košnjo s pobiranjem, izmetom ali BioClip® (mulčenjem). Za visoko stabilnost in trpežnost poskrbi cinkana pločevina ohišja. Širina košnje 48 cm.

429,- €

Husqvarna LC48V

Dodatno s pogonom in varibalno nastavitvijo hitrosti.

499,- €

Husqvarna LC48VE

Dodatno z elektro startom.

589,- €

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Voranečev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:
Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:
Ida Robnik

Uredniški odbor:
Ida Robnik, Brane Širnik, Gorazd Mlinšek,
Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

Lektorica:
Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:
Janez Baure

Oblikovanje in grafična priprava:
Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:
ZIP center, d.o.o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tč. tarifne številke 3).

Husqvarna 450 e-series Jubilejni model

Motorna žaga, ki se odlikuje po svoji učinkovitosti, rezalni tehniki in optimirani ergonomiji. Primerna tudi za občasne uporabnike. 2,4 kW - 3,2 KM - dolžina meča 38 cm. **V setu s torbo za motorno žago in kapo.** Ob nakupu seta privarčujete 59,- € glede na ceno, ki jo plačali za posamezen artikel.

549,- €

Razstavljali smo na sejmu Megra

Samo Fortin, dipl. inž. oec.

Od 31. marca do 4. aprila se je v Gornji Radgoni odvijal 22. mednarodni sejem gradbeništva in gradbenih materialov. Sejem je tradicionalen in eden redkih specializiranih za tovrstno dejavnost v tem delu Evrope. Na sejmu se je kot razstavljavec, letos prvič, predstavilo tudi Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec skupaj s povezanim podjetjem Smreka Gornji Grad.

GG Slovenj Gradec je v zadnjih nekaj letih bistveno razširilo program in obseg svojega poslovanja, zato je kolegij družbe sklenil, da se celovito predstavi na sejmu Megra. Predstavitev družbe je potekala pod geslom 'Od gozda do hiše', ki je tudi slogan GG Slovenj Gradec. Les iz koroških gozdov je bil skupni imenovalac in glavni oblikovni element predstavitev. GG Slovenj Gradec je tako na sejmu predstavilo dejavnost gozdarstva in gospodarjenja s koroškimi gozdovi. Tudi invalidsko podjetje GG INPO se je z dejavnostjo žaganja hlodovine listavcev in decimiranja predstavilo na razstavnem prostoru matičnega podjetja. Tam je prikazalo svojo dejavnost še podjetje Energetika, ki se ukvarja s proizvodnjo zelene električne energije in s sušenjem lesa. Žagarstvo predstavlja enega glavnih stebrov poslovanja GG Slovenj Gradec, zato je bilo zanj na sejmu veliko zanimanja.

Z leve: Andrej Kastelic, direktor GG Novo Mesto, Silvo Pritržnik, direktor GG Slovenj Gradec, Jože Sterle, direktor združenja za gozdarstvo pri GZS, Milena Semole, sekretarka združenja za gozdarstvo pri GZS, Branko Južnič, direktor Grča Kočevje, Frenk Kovač, direktor GG Postojna, Samo Fortin, vodja trgovine Štajerles

Lesni center Štajerles na Ptujju je v lanskem in letošnjem letu razširil ponudbo tudi na lesne ploskovne materiale, pohištveno okovje in storitve razreza in robljenja lesnih plošč, zato so bili na sejmu novi predstavljeni tudi novi programi. Smreka Gornji Grad, z GG Slovenj Gradec povezano podjetje, zaključuje zgodbo 'Od gozda do hiše' in se je zato predstavila s svojo ponudbo masivnih lesenih hiš.

Obiskovalci sejma so se na našem razstavnem prostoru radi ustavljali, še posebej veliko zanimanja je bilo za žagan

les, ponudbo lesnega centra in za masivne lesene hiše. Pridobili smo nekaj novih poslovnih vezi, predvsem pa smo dostojno in celovito prikazali celoten spekter dejavnosti, s katerimi se danes ukvarja GG Slovenj Gradec.

Očiščevalne akcije

Milena Tretjak, inž. rač., abs. agr.

Zaradi onesnaževanja izgublamo številne rastline in številne vrste živali, saj jim z današnjim trendom življenja korenito spreminjamo življenjske razmere. Dejstvo pa je, da se ljudje premalo zavedamo, da s tem ko onesnažujemo naravo, škodimo tudi sebi.

Topli spomladanski dnevi so se pričeli in s tem tudi 22. april, ko obeležujemo dan Zemlje. V ta namen številne organizacije pripravljajo razne očiščevalne akcije. Ena izmed teh je tudi Občina Mislinja, ki vsako spomlad pripravi očiščevalno akcijo in v ta namen postavi dodatne zabojnike ter pripravi vreče za smeti.

Te akcije se je udeležila tudi Lovska družina Mislinja. Po posameznih revirjih so lovci čistili naravo in s tem pripomogli k bolj zdravemu okolju.

Lovci so v revirju Razborca očistili okolico cest in voda ter nabrali nekaj vreč odpadkov.